

„Az eklészia humorgyűjteményét gazdagította volna, hogyha a nyomtatott szöveg szerint hangzik az imádság, miközben ott áll az oltár előtt az esperesnő is.”

► Ilyen még nem volt – 3. oldal

„...a nem vallásos közvélemény nincs hozzászokva ahhoz, hogy az egyházi közegben élő emberek – tisztelet a kivételnek – időszerű társadalmi és politikai kérdések és problémák iránt is érdeklődnek.”

► Beszélgetés a Confessio felelős szerkesztőjével – 5. oldal

„Az akusztika? Mint abban a görög amfiteátrumban, hogyishívják, most nem jut eszembe. Csak nem tételezi fel, hogy másképp ajánlani merném önknek!”

► Szépirodalmi összeállítás – 6–7. oldal

„Az egyik lehetséges lépés az lenne, ha a konfirmációt mint templomi eseményt megszüntetnénk. A konfirmáció ma valaminek a befejezése, ellentétben az eredeti szándékkal, hogy valaminek a kezdetét jelentse.”

► Olvasói levél a konfirmációról – 11. oldal

Festett hitvallás

„Egyszerre két oltárképet kapott a békéscsabai gyülekezet” – ezeket a meghökkenítő szavakat mondta igehirdetésében Gáncs Péter, a Déli Evangélikus Egyházkerület püspöke az újonnan elkészült oltárfestmény szentelésének nagy érdeklődéssel várt ünnepén június 11-én. A püspök arra utalt, hogy a közel hat évvel ezelőtt ellopott nagytemplombeli oltárkép ablak volt a múltra, a haldokló Megváltóra. Az új elkészítője, Szeverényi Mihály békéscsabai festőművész ezzel szemben „arra a bravúrra volt képes, hogy a pályázaton megjelölt mindkét téma, a megfestítés és a feltámadás eseményét egyszerre jelenítse meg *Elvégeztetett* című alkotásán”. Gáncs Péter szerint „színeivel, melegségével átforrósítja a hívek szívét, és arra emlékeztet, hogy Isten mindig többet ad, mint amennyit kérünk”.

A festmény művészeti értékéről Harmati Béla László művészettörténész beszélt, míg a festő az elkészítésének egy-másfél éve alatt átéltekről vallott. Az elmúlt évek „oltárképtelenségének” kronológiáját Németh Mihály, a gyülekezet igazgató lelkésze elevenítette fel.

■ Sz. K.

Felszentelték az új békéscsabai oltárképet – Szeverényi Mihály: *Elvégeztetett*

FOTO: SZEGEDY KATALIN

Meghalni sem érek rá

„Nem érdekel!” – s ezzel vége is. Bezárunk ebbe a mondatba; talán védekezésül, talán öngazolásul. Lassan megtanuljuk a rezzenéstelen közömbösséget, ha az esti film szünetében felüvölt bennünket a pénzért vidám és egészséges reklámmember, ha beleszól a telefonba a magát bűgő hangon ajánlgató politikus, vagy ha éppen egymást tiporjuk a túlzásfolt, magyarosan európai színvonalú buszon. „Közönnel az agresszió ellen!” – hangzik az új túlélési jelszó. Aztán vagy sikerül, vagy nem, de mi legalább megpróbáltuk!

Átlagember itt tart egy kis szünetet – mert elfáradt a szokatlan belső tépelődéstől –, de ha már belekezdett, folytatja: „Sőt már a közöny sem érdekel. Oldja meg, akit még izgat: én utálok az egész világot. Az agresszoroknál jobban talán csak a provokátorokat. A szegényt, a munkanélkülit, a hajléktalant, a mihaszna és munkaképtelen beteget – aki állandóan sír, lóg az orvos nyakán, és az emberség nevében zaklat. A szomszéd srácot, aki azzal eteti a lányomat, hogy mégis tervezzen előzetes és utólagos tandíj mellett is diplomát és családot, lakást és autót egyszerre, mert az mégsem lehet, hogy a normális jövőhöz nem keljenek majd kiegyensúlyozott, családos orvosok, tanárok és kutatók. Utálok a sötét sarokból riasztó tényekkel előálló közéleti embereket – hagyjanak már engem békében a közgazdasággal, az alkotmányos jogbiztonsággal meg a nagypolitikával!”

És az egyház se beszéljen! Először is: alig kíváncsi rájuk valaki. Saját tagjaik egy tizedét ha el tudják érni! Aztán meg úgyis csak azért mozdulnak meg, ami őket is érinti, ami a zsebükbe vág. Mikor tett értem valamit is az egyház?! Más se hiányzik, mint hogy itt papoljanak arról, hogyan kell élnem, mit kellene tennem!”

És Átlagembernek van valami igazsága, ha így beszél rólunk, az egyházról. Jellemző a zsigeri reakciók: hagyjon nekünk békét az ateista, kötözködő, elvakult, világi stb. (a jelző tetszés szerint kiválasztható) Átlagember! Ebben aztán ki is egyezhetünk: mindenki ugyanazt várja a másiktól. Hogy is írta imádságos versében Reményik Sándor? „És el ne borítson élő halottként / A közöny, ez a szürke vízözön!” (*Hontalan versekből*)

Pedig lehetne írni ilyési hosszúságú egy mondatot a közönyről, amely elborítja Jézus mai tanítványait is. Lehet az a templomba várt hívó ideges mozdulata vasárnap délelőtt, amikor magára zárja még a kertkaput is. Lehet a némaságba süllyedő lelkészlak magánya, ahová már nem ko-

pogtat be senki. Lehet a vezető egyszemélyes zárt ülése, ahol a megújuló jövőt tervezeti egyhangúlag, vagy lehet akár egy halom olvasatlan *Evangelikus Élet* is.

És mindegyre gyakran alapos ok és magyarázat is van. „Nem érek rá még ezért is aggódnai! Hétköznap már nem érek oda egyetlen gyülekezeti alkalomra sem, de hát tudok én anélkül is vallásos lenni. Igaz, hogy otthon sem veszem elő a Bibliát, de hát azért járok templomba! És tényleg nem tudunk menni. Sokszor még vasárnap sem, mert hát az az élet rendje, hogy a multi és a nagyvállalkozó nem ismer vasárnapot (ünnepnapot is csupán a törvény kényszerére), én pedig nem veszíthetem el az állásomat. A hetedik bőr lenyúztatása után is mindenáron össze kell tartanom a szétszedődő családot. Meghalni sem érek rá, olyan sok dolgom van...”

Mindez azonban nem sokat változtat a következményeken. Jézus világosan beszélt arról, hogy sem az új munkagép (ökö), sem az üzletkötés (kereskedés), sem a családi program (feleséget vettem) nem helyettesítheti életünkben a lelki istentiszteletet. Az Isten iránti közöny – nem csupán a világban, hanem az egyházban is – szétrothasztja a keresztyén közösségeket: gyülekezetet, presbitériumot, lelkészi kart, családot, iskolákat. Ezer jelét látjuk, mégsem beszélünk róla, hogy passzív az egyház: elszenvedti hivatását, az istentiszteletet, az adakozást, a jótékonyt, s igen, sokszor csupán elszenvedti a mindennapok tennivalói között Istenét is. De vajon elszenvedhető-e a küldetését csupán elszenvedő, azaz passzív egyház? Vajon Isten osztozhat-e megértéssel elfoglalt tanítványainak mindennapos és kiégett közönyében?

Pünkösöd után tegyük őszintén mérlegre magunkat! Ha rajtunk, tanítványokon mérük le Urunk erejét és odaadását az ember megmentésére, vajon nem tűnik-e inkább önmagára tekintő igyekezetnek mindennapi vallásosságunk oly sok megnyilvánulása? Vajon annak az egyháznak, amelynek nem az üdvözülők számával való gyarapodás a legfőbb célja, hangozhat-e úgy az evangéliuma, hogy „*úgy szeretete Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen?*” (Jn 3,16) Ránk nézve, bennünket hallgatva nem gondolhatják-e inkább azt, hogy a ránk bízott üzenet így hangzik: „Olyan sok dolgom van, hogy nem érek rá meghalni se...” De vajon mondta-e ezt valaha is Isten?

■ DR. KORÁNYI ANDRÁS

„Tele a szívünk hálaadással...”

Gyülekezeti és ifjúsági házat szenteltek Zalaistvándon

► A Somogy-Zalai Egyházmegye valamennyi gyülekezetében méltó körülmények között zajlik a templomon kívüli hit- és közösségi élet június 10-e óta. E napon ugyanis – a délelőtti hálaadó istentisztelet után – Ittész János püspök felszentelte a felújított gyülekezeti és ifjúsági házat Zalaistvándon.

A pár száz lelket számláló zalai kistelepülésen 1783 óta van önálló gyülekezet, amely első lelkésze, Vásonyi Sámuel vezetésével templomot és iskolát épített. Majd egy évszázad elteltével elbontották a szűknek bizonyult iskolát, s helyébe újat emeltek. Ebben az épületben 1912-ig zajlott a tanítás; ekkor készült el az új iskola. Az 1940-es évek végén ezt és az 1939-ben hozzáépült ifjúsági otthont is elvette az állam. A mozgalmas gyülekezeti élet a templomba szorult, míg a gyülekezettől elvett épületben állami oktatás folyt. Az iskola megszűnése után az épület műszaki állapota évről évre romlott.

Radosné Lengyel Anna
a Déli Evangélikus Egyházkerület új kerületi felügyelője

A kerületi jelölőbizottság 2006. június 8-i ülésén bontotta fel és számlálta össze a déli kerületi felügyelőjelöltekre beküldött egyházközi szavazatokat; hatvanhárom érvényes szavazatot regisztrált. A jelöltek közül Radosné Lengyel Anna negyvenegy, Novotny Zoltán huszonkét szavazatot kapott.

A Zalaistvándon szolgáló lelkészek – Vajda István és Havasi Kálmán – éveken keresztül szorgalmazták a felújítást. 2004-ben a gyülekezet presbitériuma és tagjai

egész egyházmegyét gazdagítja, mondjunk hát hálát, köszönetet azoknak, akik fáradoztak érte. Tele a szívünk hálaadással...”

FOTO: EKLER ELEMÉR

úgy határoztak, hogy felújítják az épületet, s hitéleti és közösségi funkciókkal bevonják az egyház és a falu vérkeringésébe. Bizottságot hoztak létre, a Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottság által kiírt pályázathoz pedig Petőfi Lászlóné polgármester és Szilvás László, a Somogy-Zalai Egyházmegye építési felelőse elkészítette és beszerezte a szükséges dokumentumokat. A pályázaton több mint 14 millió forintot nyertek, ehhez társult az Országos Egyházi Iroda 4,2 millióval, a Somogy-Zalai Egyházmegye 3,2 millióval, a helyi polgármesteri hivatal 350 ezer forinttal; mintegy 600 ezer forint adomány származott a hívektől. Mindemellett nem elhanyagolható a gyülekezet és a presbiterek munkája.

„Roskadt, pusztult, most ékesen áll!” – mondta az ünnepi istentiszteleten Ittész János püspök. „A közösségi ház az

Az ünnepi istentisztelet után a templomot zsúfolásig megtöltő gyülekezeti tagok és vendégek – dacolva a szakadó esővel – átvonultak a megújult és megépült épülethez, amely (2005 novemberétől ez év május 26-áig) hét hónapos intenzív munka eredményeként nyerte el tetszetős formáját. Az épületbe belépve – helyi szereplőknek köszönhetően – az alkalomhoz illő kórus- és furulyazene várta a meghívottakat és a gyülekezet tagjait; a megvendéglésükről sem feledkeztek meg.

Miután a püspök felszentelte a felújított gyülekezeti és ifjúsági házat, átadta az épület kulcsát Verasztó Sándor helyettes lelkésznek. Arra kérte a gyülekezetet, hogy töltsék meg pezsgő hitélettel, közösségi programokkal a megújult épületet. Ehhez a munkához kérte Isten megtartó kegyelmét és áldását.

■ E. E.

É L Ő V Í Z

A pazarló Isten

A minap egyik városi lelkész ismerősömmel beszélgettem; kicsit pironkodva vallotta be, hogy csak harminc körüli a vasárnapi istentiszteletet látogatók száma. Többen is kérdezték már tőle, hogy nem akar-e átmenni egy nagyobb gyülekezetbe. Annak ellenére nemmel válaszolt, hogy tudta, még kollégái közül is többen helyeselnék ezt a döntését. Hiszen a környezeti adottságokból fakadóan emberileg kevés remény van a gyülekezet jelentős létszámgyarapodására. Ő mégis kitart – ezzel a kicsiny, reá bízott sereggel együtt nagy terveik vannak.

Ezen a beszélgetésen elgondolkodva villant belém: mennyire másképp gondolkodunk mi, emberek, mint Isten. Nagy létszámú gyülekezethez szokva talán keveselljük a húsz-harminc embert, és sokszor azt gondoljuk, a nagy létszám a legfontosabb. De akkor képzeljük magunk elé Fülöpöt. Ahogy az *Apostolok cselekedeteiben* olvassuk, a nagy pusztaság közepén várta – mert Isten odaküldte őt – az etióp kincstárnokot. Micsoda pazarlás! Egy kereső, kételkedő emberért egy „teljes munkaerőt” odaállítani! Hány óráig, esetleg napig gyalogolt Fülöp, míg a találkozópontra ért? Nem írja a Biblia, de biztos vagyok benne, hogy nem alkudozott előtte Istennel vagy az érte küldött angyallal, és nem is kérdejelezte meg a küldetés értelmét. Első hallásra talán furcsának tűnhetett: „*Kelj fel, és menj Dél felé a Jeruzsálemből Gázába vezető útra, amely néptelen.*” (ApCsel 8,26) Ő mégis teljesítette a rá váró feladatot: kilométereket gyalogolt a tán tűző napon, hogy egy más kultúrából származó embert tanítsa a Megváltóról, magyarázza az Írást. Ma hányan tennék meg ezt?

De – hála neki – Isten nem mérlegel. Inkább pazarol. Bőven szór. Maga Jézus mondta, hogy negyede szórásáránnyal. Ismer minket, embereket, és tudja, hogy az elhintett mag egy része rossz talajra esik, pocskéba megy, és csak negyedrészt hajt ki. De ő így is pazarolja ránk kegyelmét. Az egyes emberért akár a pusztába, kietlen, reménytelen körülmények közé is küld segítőt. Nincs munkaidő, nem mérlegel munkadíjat, nem számít a származás, a kor vagy a nem. Nem fontosak a múltban elkövetett tettek, az elvégzett iskolák vagy a kételyek. Mert ő a pazarló Isten, akiről a zsolttáros így ír: „*Irgalmas és kegyelmes az Úr, türelme hosszú, szeretete nagy.*” (Zsolt 103,8)

■ BODA ZSUZSA

FÜLE LAJOS

Siessetek!

Siessetek, hamar lejár!
Kegyelme már régóta vár:
ma még lehet, ma még szabad,
borulj le a kereszt alatt!

Elszál a perc, az életed,
ma még, ha jössz, elérheted.
Ne késs tovább, ne várj tovább,
ma kérd Atyád bocsánatát!

SEMPER REFORMANDA

„Nem mintha beszélt volna [Isten a Sínai-hegyen], hisz nincs se szája, se nyelve, se ajka, mint nekünk. Ám aki száját teremtett az összes embernek, az hangot és beszédet is képes teremteni! Hisz senki se szólhatna egy szót se, ha Isten nem adná előre a szánkba! Ezért a hang, a szó, a beszéd Isten ajándéka, éppúgy, mint például a gyümölcsök a fán. Aki tehát a száját teremtette, és beszédet ad bele, az tud szólni, még száj nélkül is.”

► Luther Márton: A keresztények és Mózes (Csepregi Zoltán fordítása)

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 1. VASÁRNAP – Lk 16,19–31

Szegény gazdagok

A VASÁRNAP IGÉJE

amely a bűn következményeit akarja elűntetni.

A *Hegyi beszéd* Lukács szerinti változatában ezt olvassuk: „*Boldogok vagytok, szegények, mert tiétek az Isten országa.*” (6,20) Mennyivel más ez, mint a mindenki által jobban ismert, *Máté evangéliumából* való vers, ahol a mondás értelme sokak szerint lelki síkra van áttérve: „*Boldogok a lelki szegények, mert övék a mennyek országa.*” (5,3) Gazdag és szegény között a különbség bizony sokszor egyáltalán nem lelki vagy szellemi, hanem nagyon is materiális; ez alkalmasint a túlélési esély tekintetében meglévő különbséget is jelenti.

Manapság gyakran hangoztatott elv az esélyegyenlőség. Nos, a történet szerint Lázárnak semmi esélye nem volt arra, hogy sorsa valaha is olyan legyen, mint a gazdagé. Ám mégis megfordult a helyzet. Lázár lett az irigyelt, a gazdag lett a szenvedő. Ez az isteni igazságszolgáltatás. Jézus ezt a végső igazságtételt mégsem azért állítja elénk, hogy tetlenül reménykedjünk: Isten majd minden helyreterez. Inkább arra figyelmeztet általa, hogy időben változzunk meg, ne hogy hasonló ítélet alá essünk.

Amikor azt látjuk, hogy életünkben milyen nagy szerepe van a pénznek – a hírekben reggeltől estig szinte másról sem hallani, mint a részvények és a valuták árfolyamairól –, akkor megállapíthatjuk, hogy nincs ez így jól. A fiatalok pályaválasztását – torz módon – az be-

folyásolja, hogy milyen a jövedelem várható mértéke, ezáltal nem készségeik és főleg nem a társadalom szükséglete szerint döntenek. A pénz miatti versengésben a hit és az egyház sokak számára teljesen közömbössé vált.

A gazdagról és Lázárról szóló jézusi példázat ősi zsidó, sőt talán egyiptomi elképzeléseket tükröz. Jézus azért használja ezeket a mesészerű képeket, hogy minél érthetőbben beszéljen Isten országáról, a halál utáni életéről és arról, amit a keresztények közül sem akarnak sokan elhinni: lesz ítélet, lesz elszámolás!

Rémisztő: ebben a történetben szó sem esik arról, hogy a gazdag egyébként milyen ember volt, csupáncsak annyit, hogy bíborba és patyolatba öltözött, és nap mint nap fényes lakomákat rendezett. Az sem áll az ígében, hogy kapzsi uzsorás lett volna, aki vagyonát gyanús ügyleteken szerezte. Csak azt tudjuk róla, hogy élvezte az életet, és kihasználta minden lehetőséget, amelyet a vagyona nyújtott.

Mit tegyünk mi, keresztények? Élünk mindannyian a legszerényebben, mert akkor biztosan nem vétkezünk? Ne visel-

jünk semmi feltűnőt? Ne utazzunk egzotikus tájakra, mint sokan teszik, még akkor sem, ha megengedhetjük magunknak? Jézus szerint a gazdagnak nem az volt a bűne, hogy jól élt, hanem a részvétlenség, amellyel naponta elment a kapuja előtt fekvő szegény Lázár mellett.

„Meg is érdemelte büntetését” – tesszük hozzá magunkban. Azonban ne felejtsük el, hogy mi is ugyanolyan egykedvűen nézegetjük a tévében a szegényeket, a nyomorban élőket, a hajléktalanokat, mint a példázatbeli gazdag ember.

A világon a legnagyobb szörnyűség és így a legnagyobb bűn a részvétlenség. Ez Isten megtagadása, aki részvéttől, szeretetből feláldozta értünk megszületett Fiát, Jézus Krisztust. Addig tegyük a jót, amíg lehet, „*mert eljön az éjszaka, amikor senki sem munkálkodhat*” (Jn 9,4). A földi élet arra való, hogy Isten akaratát teljesítsük, mert amit itt elmulasztottunk, azt később már nem lehet jóvátenni.

■ KOHÁRY FERENC

Imádkozzunk! Istenünk, aki a benned reménykedők ereje vagy, kérünk, hallgass meg könyörgésünket, hiszen nélküled semmit sem tehetünk. Segíts kegyelmeddel, hogy meghalljuk hívó szavadat. Szentelj meg minket, hogy életünk neked tetsző istentisztelet legyen, az Úr Jézus Krisztus által, aki veled és a Szentlélekkel él és uralkodik mindörökké. Ámen.

Oratio œcumenica

[Lelkés:] Istenünk, köszönjük, hogy együtt lehetünk a gyülekezet közösségében, hallgathatjuk örök ígéret, magasztalhatjuk szent nevedet, és megszólíthatunk imádságunkkal.

[Lektor:] Könyörgünk egyházadért. Ajándékozd meg népedet az egyetértés és béke szellemében. Oltalmazd és erősítsd az evangélium követőit mindenütt a világon! Add Szentlelked világosságát egyházad előjáróinak! Részesíts bennünket a hit, a reménység és a szeretet ajándékában! Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Oltalmazd népedet minden bajtól és veszedelemtől! Tégy minket egymás őszinte testvéreivé!

Áldd meg az irgalmasság szolgálatát a betegek, az ínséget szenvedők, a magukra hagyottak között! Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Vezesd egyetértésre a népeket, teremtés békeségét az országok között! Szabadítsd meg a politikusokat, az országok vezetőit az önző hatalomvágytól, hogy a megértést és a békét munkálják! Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Adj kedvező időjárást, és áldd meg a földet, hogy megadja termését! Áldd meg munkánkat, hogy örömmel és megaláljuk benne! Tedd mások számára is hasznossá fáradozásunkat! Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Könyörgünk kegyelmi időért a világnak és önmagunknak. Segíts, hogy komolyan vegyük és engedelmesen kövessük akaratodat, hogy ne érjen készenlétlenül az ítélet, a számadás napja! Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lelkés:] Hallgass meg minket, Urunk, és siess segítségünkre! Maradj velünk szent ígéddel és Szentlelkeddel, hogy a hit harcat győztesen harcoljuk meg, és elnyerjük az örök élet koronáját, amelyet megígértél a téged szeretőknél szent Fiad, a mi Urunk, Jézus Krisztus által.

[Gyülekezet:] Ámen.

ISMERJÜK MEG ÉNEKEINKET! 2.

A reformáció kora – Luther és kortársai

► **Folytatjuk énekeskönyvünk fontos énekszoportjainak bemutatását: e számban és a jövő héten a reformáció korával ismerkedünk. Először Luther Mártonnak és munkatársának, Johann Walternak, valamint Nikolaus Deciusnak a tevékenységét ismertetjük.**

Luther énekeszerzői munkásságáról már olvashattak a 2004. december 12-i és a 2005. január 2-i lapszámokban a *Liturgikus sarok* rovatban: itt felsoroltuk és röviden elemeztük a reformátor liturgikus dallamait és énekeskönyvünkben szereplő gyülekezeti énekeit. (E cikkeket az *Evangélikus Élet* on-line változatában is megtalálhatják.) A mostani írás más oldalról szeretné megközelíteni Luther életművének e területét.

Luther mindig bensőséges kapcsolatban állt a költészettel és a zenével. Az elméleti alapokat a latin iskolában és az egyetemen szerezte meg. Tanulmányai folyamán énekelt az iskolásfiúk kórusában, és lanton is megtanult játszani. Később többszölamú műveket énekelt társaival együtt. Szakértő módon ítélte meg a zeneszerzőket, és levelezett a kor egyik jelentős komponistájával, *Ludwig Senfflel*.

Ilyen előzmények ellenére hosszú ideig semmi nyoma nincsen annak, hogy

Luther foglalkozott volna az egyházi énekekkel. Az első impulzust az adta neki, hogy az inkvizíció Luther két ágostonos rendtársát eretnokség vádjával máglyahalálra ítélte Brüsszelben 1523. július 1-jén. A megrázó élményből vigasztaló ének született (*Ein neues Lied wir heben an*), amely röpcédulákon és szájról szájra terjedt. Kicsit később ballada formájában fogalmazta meg személyes elhagyatottságérzését és az erre válaszoló evangéliumi örömhírt: *Nun freut euch, lieben Christen g'mein – Jer, örvendjünk, keresztények* (EÉ 318).

Ebben az időben ismerte fel a gyülekezeti ének missziós szerepét és erejét: „...hogy ezáltal Isten igéjét és a keresztény tanítást minden módon terjesztjük.” *Spalatinhoz* írt levelében felhívással fordult kortársaihoz: „Az a szándékom, hogy (...) német zsolttárokat készítsék a népnek, vallásos énekeket, hogy az Isten igéje az éneken keresztül az emberek között maradjon. Ezért mindenütt költöket keresünk.”

Kevesen reagáltak a felhívásra, énekekre viszont égető szükség volt. E kényszerhelyzet kimagasló teljesítményre ösztönözte Luthert: negyven körül van önálló és átdolgozott gyülekezeti énekeinek, valamint liturgikus dallamainak a száma. Témájuk sokféle: nagyünnepi és tanító énekek, gregorián átdolgozások és zsolttáraparafázisok.

E sokrétű munkában segítőtársa volt Johann Walter, a kottakiadó (ő *Georg Rhau* tanítványa, egyben a kor leghíresebb zeneszerzőjének, a már említett Ludwig Senffnek a munkatársa volt; 1529-től Torgauban kántorként tevékenykedett). Első közös énekeskönyvük 1524-ben jelent meg Luther előszavával és Walter többszölamú feldolgozásaival. Ez a gyűjtemény az évek folyamán egyre bővülő tartalommal legalább hat kiadást ért meg. Walternak egyes Luther-énekek – például a *Jézus, Megváltónk sírba szállt* (EÉ 215) – dallamának a kialakításában is szerepe volt; saját énekei közül viszont már egy sem szerepel énekeskönyvünkben.

Nikolaus Decius (*Deeg*) eredetileg szerzetes volt, később csatlakozott a reformációhoz; 1523-ban a wittenbergi egyetem hallgatója. Lelkészként, kántorként és latinánként is működött. Énekei ordináriumtételnek – az istentisztelet

állandó részeinek – az átdolgozásai. Nagyon korán, 1523-ban keletkeztek, és – talán nem is tudva Luther hasonló szándékáról – elindították azt a gyakorlatot, amelynek keretében liturgikus dallamokat strofás gyülekezeti énekekkel helyettesítettek.

Két Decius-ének található énekeskönyvünkben. A *menny Urának tisztelet* (EÉ 43), amelyet a legősibb evangélikus ének címmel is illetnek, Gloria-parafázis: a karácsonyi dicsőtés (Lk 2,14) és az azt követő *Laudamus te* (EÉ 72–73. o.) szövegének kibontása három, majd négy versszakban. A *Krisztus, ártatlan Bárány* (EÉ 188) Agnus Dei-parafázis: a háromrészes *Isten Báránya* (EÉ 78. o.) verses változata, amely Jn 1,29 nyomán került az istentisztelet úrvacsorai részébe.

Legyen számunkra erőt adó példa ma is a reformáció hajnalán keletkezett énekek objektivitása, nyelvi ereje, képeinek gazdagsága!

■ ECSEDI ZSUZSA

LAPUNK OLVASHATÓ A VILÁGHÁLÓN IS A WWW.EVELET.HU CÍMEN.

Két életút – egy ige

► „Mert közülünk senki sem él önmagának, és senki sem hal meg önmagának.” A Római levélnek ez az igéje (14,7), a másokért való élés, az Úr színe előtti elszámolás eszméje nem kevesek vezérgondolata – sokaknak útjelző egy életen át. Ám az ritkán adatik meg, hogy ugyanannak az igének a vezérlésével kijelölt két életút találkozzon. Június 10-én Bobán mégis ez történt: ekkor iktatták be hivatalába Rostáné Piri Magda esperest – a helyi gyülekezet lelkészét – és Sztróky Attila egyházmegyei felügyelőt.

A Révfülöpről származó lelkész nő neveltetésében már akkor benne volt a fenti idézet igazságtartalma, amikor még nem ismer(he)tte azt. Szeretetteljes légkörben nevelkedett, de annak

nélkül ugyan nem lehet élni, de mindig van lehetőség visszafordulni a jó útra, és annak biztos tudatában kell élnünk, hogy egyszer mindannyiunknak számot kell adnunk cselekedeteinkről.”

Sztróky Attila felügyelő és Rostáné Piri Magda esperes

biztos tudatában, hogy cselekedeteiről mindig számot kell adnia. „Következetes szigorúsággal neveltek a szüeim, rendre tudatosítva bennem, hogy az embergyarló, bűnre hajló, de a bocsánat lehetősége mindig megvan a számomra” – emlékezik az újonnan beiktatott esperes.

A kötelező iskolák elvégzése után Budapestre került, majd a teológiát elvégezve a Vas megyei Boba községbe. Huszonkét éve szolgál ebben az anyagyülekezetben, melyhez két filia tartozik: Nemeskocs és Kemenespálfa. A több mint két évtized gyülekezeti és gyermekek közt végzett munkáját is hasonlóképpen summázza: „Szeretném, ha az emberek maguktól jönnének rá, hogy bűn

Sztróky Attila ugyancsak ennek a gondolatnak a jegyében él a szó szoros és átvitt értelmében is. Nagygazdaságot irányító ember lévén, alapítványt működtető felelős gondolkodóként és most már egyházmegyei felügyelőként sokszor és sokféle módon kell számolnia és elszámoltatnia. Amíg számadásai egyszer a sikeres munka számszerű eredményeinek szólnak, szól egy másik elszámolás tudata is a lelkében: egyszer, a végső számadáskor nyugodt lélekkel kell megállnia az Úr előtt.

A vezérgondolat találkozása ad reményt és erőt a két újonnan megválasztott tisztségviselő sikeres együttműködéséhez.

■ NÉMETH IBOLYA

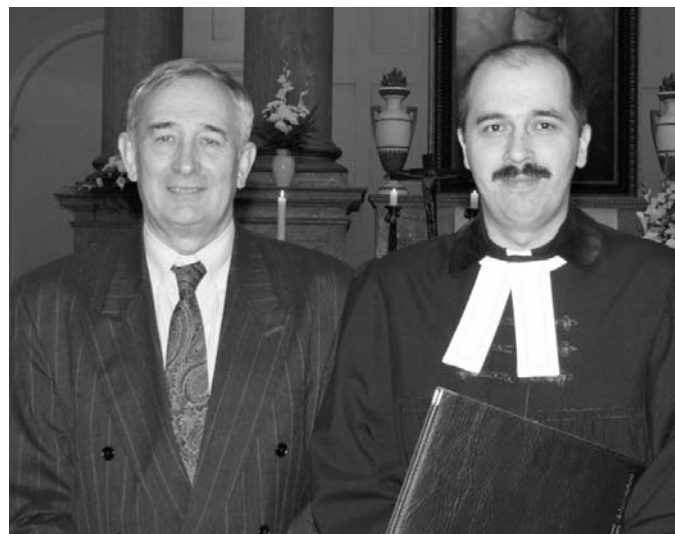
„Áldott változatlanosság” Kelet-Békésben

► A Déli Evangélikus Egyházkerületnek immár mind az öt egyházmegyéjében beiktatták a régi-új tisztségviselőket: az esperest és a felügyelőt. Utolsóként Békéscsabán a Nagytemplomban a Kelet-Békési Egyházmegye esperesét, Kondor Pétert, valamint dr. Rück Andrást felügyelőt június második szombatján.

„A Szentlélek megőrző, megvédő, stabilizáló munkáját láthatjuk abban, hogy a Kelet-Békési Egyházmegyéjében mind az esperesnek, mind a felügyelőnek újabb hat évre bizalmat szavaztak a gyülekezetek” – kezdte igehirdetését Gáncs Péter püspök. A békéscsabai gyülekezet lelkésze, Kondor Péter és a fogorvosként dolgozó dr. Rück András együtt munkálkodására utalva szólt arról is, hogy milyen fontos a lélek és a test együttes épségéért dolgozni. Hiszen lényegében Jézus is ezt tette földi élete során. „Sok testi-lelki nyomorúság van az egyházban, a hazában, van mit

lelkész – és minden keresztyén ember is – azzal tölti be hivatását, ha a szeretetet gyakorolja. Ha a „Szeretet Angyalaként” igyekszik kihasználni élete minden percét, és becsületességre nevelet a jövő nemzedékeit. Bizonyoságot tett arról, hogy a szív békéje tartósan csak Krisztus közelében maradhat meg. A világ ma is sóvárogva várja a tiszta szívű, tiszta kezű, emberséges embereket, akiknek az életén meglátszik Isten közelsége, mert már ezen a földön is a menny derűjét hordozzák magukban.

Dr. Rück András mezőberényi származású békéscsabai fog-

Dr. Rück András felügyelő és Kondor Péter esperes

teni az egészségesebbé válásukért.” Gáncs Péter arra biztatta az ünnepségen jelen lévő teljes egyházmegyei lelkészi kart, hogy ne hagyják magukra munkájukban a régi-új tisztségviselőket.

Kondor Péter esperesi székfoglalójában kifejtette, hogy egy

orvos az egyházmegye nyelvi, kulturális sokszínűségének, gazdag egyházi hagyományának megőrzését jelölte meg irányvonalként, egy békéscsabai evangélikus kollégium megépítését pedig célként.

■ SZEGFŰ KATALIN

Kell egy csapat

Lelkésziktatás a Fásorban

► „A régi lelkészt régebb óta ismerem, de az újat valamivel jobban...” – kezdett bele köszöntőjébe az édesapa, Aradi András Péter lelkész kisebbik fiának, Aradi Györgynek az iktatásán. Június 10-étől kezdve a Budapest-Fasori Evangélikus Egyházközség tagjainak is alkalmuk lesz jobban megismerni Aradi Györgyöt. A fiatal lelkész ugyanis kilencévi vidéki szolgálat után mostantól az említett fővárosi gyülekezet vezetője lesz az eddigi lelkipásztor, Szirmai Zoltán nyugalmába vonulása után.

Sándor Pál rendező filmje, a Régi idők focija óta szállóigévé vált a mondat: „Kell egy csapat!” E kijelentést a múlt szombati istentiszteleten nemcsak a most zajló futball-világbajnokság tette aktuálissá, hanem az a tény is, hogy a

ki ApCsel 2,46–47 alapján tartott prédikációjában Gáncs Péter, a Déli Evangélikus Egyházkerület püspöke. „Vonzóvá lehet és kell tenni a keresztyénységet” – hangsúlyozta. „Ez csak az egy szívvel, egy lélekkel végzett munkával, a

FOTO: BOTTA DENES

fasori evangélikus közösségben is új csapat kezd meg együtt a munkát: Aradi György, Győri Tamás és Szántó Enikő.

A frissen beiktatott lelkész a hittudományi egyetem elvégzése után, 1997-ben került a Balatonboglár–Hács–Somogyvámosi Társult Evangélikus Egyházközségbe. Itt végzett szolgálata után feleségével, Durst Mónika tanárnővel és három gyermekével érkezett most Budapestre. Győri Tamás főállású iskolalelkész lesz a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnáziumban; Szántó Enikő teológushallgató pedig közelgő avatása után itt kezd meg segédlelkészi munkáját.

Összefogásuk remélt eredményei azért is fontosak, mert új kezdetet jelenthetnek a közösség életében. Ugyancsak az együttműködés lényeges voltát emelte

gyülekezet és az iskola közti összefogással válik lehetségessé.”

Az igehirdetés az iktatás követe Győri Gábornak, a Pesti Egyházmegye esperesének a szolgálatával. Ezután az új lelkész mondta el szöszéki beszédét. In 6,63 alapján tartott igehirdetésében a fisor képét „a” Fásorral, azaz a gyülekezet és a gimnázium együttesével állította párhuzamba. Előbbit az eső és a napfény élteti, utóbbit gyarapodását a Lélek adhatja meg. Ahol Jézus szava szól – mondotta –, ott gyümölcs termő élet támad, és kiteljesedik Isten országa, amelynek növekedését hatalmi eszközök nem, csak a hitetlenség gátolhatja. Az ünnepi istentisztelet közgyűléssel zárult, ahol a gyülekezet tagjai köszöntötték új lelkipásztorukat, és elbúcsúztak régi lelkészüktől.

■ GAZSU

Ilyen még nem volt!

ÉGTÁJOLÓ

Egyházkerületünk most valamiben első lett (hadd tegyem hozzá szelíd malíciával: végre!). Hogy az eseményt örömmel, esetleg büszkeséggel köszöntő testvéreink mellett vannak-e, akik inkább aggodalommal, esetleg kétségekkel fogadták a hírt, azt nem tudom. De ettől függetlenül – elsőségünk vitathatatlan. Június 10-én ugyanis fontos, hazai egyháztörténetünkben eddig még sosem volt esemény történt Bobán. Rostáné Piri Magda bobai lelkész nő személyében beiktattuk hivatalába egyházunk történetének első női esperesét. Következésképpen a Vasi Evangélikus Egyházmegye elnökségének felügyelő tagja, Sztróky Attila testvérünk – aki szintén új e hivatalban – az első olyan egyházmegyei felügyelő, akinek elnöktársnővel együtt kell az egyházmegye vezetésének páros igáját viselnie. Fordítva már nem újdonság: egyházmegyei felügyelőként több aszszony testvérünk állt és áll helyt egyházunkban; e téren az Északi Egyházkerületé az elsőség.

Azt én sosem hallottam, hogy valaki csodálkozott, netalán tiltakozott volna, amikor valamelyik egyházmegye a felügyelői szolgálatra asszonyt választott. Ugyanezt azonban nem mondhatom el az első esperesnő megválasztásának futótűzként terjedő hírével kapcsolatban. Voltak, akik ki is mondták, mások meg csak arcukon a csodálkozás nem vagy alig titkolt vonásával fogadták a hírt: női esperes a Magyarországi Evangélikus Egyházban!? Ilyen valóban nem volt még, így hát a helyzet is szokatlan. A szombati iktatási ünnep előtt egy tapasztalt, idősebb lelkész testvérem figyelmeztetett is: jó lesz ügyelnem az esperesiktatási rend első imádságának szövegére, hiszen így olvashatjuk az Agendában: *Köszönjük jószágodat és hűségedet, amely oltalmazza egyházunkat, és egyházmegyéinknek is küld férfiakat, akik érted készek szolgálni, és vigyáznai a te népedre.* Bár magam is felfigyeltem rá, azért hálás voltam a segítő figyelmeztetésért. Az eklézsia humorgyűjteményét gazdagította volna, hogyha a nyomtatott szöveg szerint hangzik az imádság, miközben ott áll az oltár előtt az esperesnő is. Így hát az imádságban hálát adtunk Istennek, hogy küld testvéreket, akik készek szolgálni.

Azt hiszem, okkal és joggal feltételezem, nem kevesen vannak egyházunkban, akik ezzel az újdonsággal kapcsolatban kérdéseket és ellenvetéseket is

megfogalmaznak. Ezért használom fel ezt az alkalmat, hogy a kérdés következetes és nem rövidzárlatos végiggondolásához néhány gondolattal hozzájáruljak.

Valóban van itt megválaszolandó kérdés, és nem is akármilyen súlyú. De nem az, hogy lehet-e lelkésznőt esperessé választani. A kérdés gyökere sokkal mélyebbre hatol. S az a tény, hogy az első magyar evangélikus esperesnő megválasztása és beiktatása körül megfigyelhető némi értetlenség és kétség, azt mutatja, hogy az egyébként többnyire magától értődőnek tűnő állapot – tudniillik hogy sok lelkész is szolgál egyházunkban – mélyén is vannak meg nem válaszolt, egyházi közvéleményünkben feldolgozatlan kérdések. Újra mondom, nem az az igazi kérdés, hogy lelkésznőt lehet-e esperessé választani. Ha már lelkész, miért ne? A fő és alapvető kérdés tehát nem ez, hanem az, hogy lehet-e lelkészé szentelni nőket, asszonyokat. A nagy áttörés nem ott van, hogy a szolgálat rendjében milyen megbízást kapnak, kaphatnak női lelkész testvéreink, hanem hogy egyházunk 1972 óta ordinálja, lelkészé avatja teológiai tanulmányaikat elvégzett nőtestvéreinket is. (Azt csak így zárójelben jegyzem meg, hogy e téren is errefelét történt az első nagy esemény: Kovács Etelka, a Veszprémi Egyházmegyéjében lévő Csögle lelkésze volt az első az ordi-

nált lelkésznek sorában.) Ökumenikus összefüggései is vannak e témának. Időnként a római katolikus világegyházból érkeznek információk arról, hogy itt is, ott is felvetik a nők pappá avatásának kérdését. Mindaddig a siker leghalványabb reménye nélkül...

Mielőtt még bárki is azt gondolná, hogy én ebben a – hazai viszonyaink között nyugópontra jutott – kérdésben akarnék bizonytalanságot okozni, hangsúlyosan kijelentem: ez távol áll tőlem. De azt igenis szeretném, hogy jó helyen tegyék fel kérdéseinket, és a gyökereiknél ragadjuk meg a problémák lényegét. Vannak, akik 1Kor 14,34-gyel indokolják a nők lelkészi szolgálatának elutasítását. Ott ugyanis ezt olvassuk: „...az asszonyok hallgassanak a gyülekezetekben, mert nincs megengedve nekik, hogy beszéljenek, hanem engedelmeskedjenek, ahogyan a törvény is mondja.” A többség – én magam is így gondolom – azon az állásponton van, hogy itt Pál apostol kora társadalmi viszonyai között ad útmutatást a gyülekezeti élet rendjére nézve.

De hadd álljak elő a lényeggel! Ehhez egy jól ismert teológiai problémát és annak újszövetségi megoldását hívom segítségül. Sokan töprengtek azon, hogy vajon jogos-e Ézs 53-nak az Úr szenvedő szolgájáról szóló próféciáját Jézus Krisztusra érteni. Anélkül, hogy itt bővebben belemennék, el kell ismerni, valóban többféle értelmezési lehetőséggel számolha-

tunk. Én azonban azt hiszem, hogy az ApCsel 8,26–39-ben leírt történet választ ad kérdéseinkre. Ott ugyanis arról van szó, hogy az etióp kincstárnoknak, aki kocsián utazva Ézs 53-at olvassa – és nem érti, amit olvas –, Fülöp evangélista az Írásnak ebből a helyéből kiindulva hirdette Jézust. S a folytatást ismerjük: a kincstárnok megtért, megkeresztelkedett, és örvendezve haladt tovább az újtán. Jézus Lelke tehát eldöntötte a kérdést: Ézs 53 őt hirdeti.

Ezzel a belső logikával nem mondhatok mást most sem: ha a Szentlélek Úristen az elmúlt évtizedekben felhasználta – és felhasználta! – lelkész nő testvéreink szolgálatát gyülekezeink életében, nincs helye a vitának. Ezért, hálát adva Urunk minden emberi fantáziát meghaladó gazdagságáért, áldást kérünk – nem kényszerből, hanem örömet – lelkész nő testvéreink és az első magyar evangélikus esperesnő szolgálatára is. Az Úr áldja meg, hogy áldás legyen sokak üdvösségére!

Ittész János püspök
Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület

Szügyön lóttak...

► **Érdekes, szokatlan összejevetelt tartottak június 10-én a Nógrád megyei Szügyi Evangélikus Egyházközségben: a gyülekezet lelkesze és lelkes segítői ifjásnapot szerveztek az érdeklődőknek. A jó előre meghirdetett rendezvényre nemcsak gyakorló ifjásokat, hanem minden érdeklődőt szeretettel hívtak és vártak, hangsúlyozva azonban, hogy keresztény összejevetelről van szó.**

Bizonyára többen jöttek volna, ha nem esős időre ébrednek, de dél felé már így is sorban érkeztek az emberek. Amikor pedig híre ment, hogy a helyszínen derűsen süt a nap, egyre többen bátorodtak fel. Szép lassan negyvenhat főre bővült a lelkes csapat. Volt, aki „egyszerű” érdeklődőként érkezett, és voltak, akiket a közös szórakozás, a szabadidő hasznos eltöltésének lehetősége vonzott. De szép számban jöttek olyanok is, akik

megvalósítója – áhítata alapozta meg. Ézs 44,22 és Gal 3,21 alapján egyebek mellett arról szólt, hogy milyen törekény a hitünk. „Milyen kevés elég ahhoz, hogy meginogjunk, és ne higgyük el: ha az Úr támogatja törekvéseinket, megtalálja a módját annak is, hogy megfelelő körülményeket teremtsen!” – utalt a mostohán induló, végül mégis napsütéses időjárásra.

Az ifjövészet és oktatása mellett más programok is helyet kaptak. Az érdekeltek hasznos ismereteket szereztek az otthoni nyilvesszőkészítés mesterfogásairól, míg mások vetített képes előadás révén ismerkedhettek a hagyományörző ifjászat elméletével, történelmi háttérével.

A nagyszerű szervezést a gyülekezet asszonyainak áldozatos munkáját dicsérik, hogy a szabad levegőn való mozgástól alaposan megéhezett résztvevők jóízűen fogyaszthatták el a közös asztalnál az ebédre feltálat, igazán finom halászlét és túrós csuszát. (Külön köszönet érte!)

A céllövésversenyre, a valóban profi-knak ajánlott megméretetésre délután

FOTO: BAINÓCZI ATTILA

művelői a hagyományörző ifjászatnak – lelkesek és civilek egyaránt.

Változatos, tartalmas program várt mindenkire. Már reggeltől folyamatosan zajlott az ifjászkodás a remekül kialakított helyszínen: szalmabálákra tűzött cölökre lehetett lőni különböző távolságból.

Az együttlételet *Blatniczy János Dániel* lelkész – aki maga is kiváló ifjász, egyben az egész rendezvény megálmodója és

került sor, amikor néhány résztvevőnek már el kellett indulnia visszafelé, azonban aligha távozott valaki is üres „társollyal”. A közös ifjászkodás, a fegyverpróbák, az együttlételet öröme egészen biztosan felejthetetlen mindenki számára, akárcsak a beszélgetések, a közös ebéd és a jó hangulat. Egy olyan nap élményei, amikor az Úr nevében gyűltek össze – egy kicsit másként.

■ GYARMATI GÁBOR

Borünnep és -verseny

„Az olyan ital, amelyik nem átlátszó, eleve gyanús.” Akár a mottója is lehetett volna ez – a versenyt levezető borásztól származó és a humort sem nélkülöző – mondat a június 9–10-én Gödöllőn tizedik alkalommal megtartott „Grassalkovich kultúra és bor ünnepe” elnevezésű rendezvényhez kapcsolódó borversenynek.

FOTO: GYARMATI GÁBOR

A nem titkoltan hagyományteremtő szándékkal első ízben megrendezett versengésre, az egyházi és világi borok versenyére mintegy hatvan bort neveztek, köztük olyan jó nevű borászatokból is, mint a Pécsi Püspöki Pincészet. A közeli Mária-besnyőn, a kegytemplom kétszázötven éves, boltíves pincéjében – melyet egykor kapucinus szerzetesek építettek – zajló bormustrán nem volt könnyű dolga a neves borászokból és a plébánia képviselőiből álló zsűrinek, hiszen jobbnál jobb fehér-, rozé és vörösborok közül kellett kiválasztania a legkiválóbbat mind a világi, mind pedig az egyházi szőlőnedűk közül.

A versenyt másnap látványos rendezvények, bemutatók, kóstolóval egybekötött szabadtéri programok – köztük a borlovagok felvonulása – követték, birtokba véve az egyre nagyobb részén megújuló gödöllői Grassalkovich-kastély kertjét. A kétnapos ünnep jó példát mutatott arra, hogy miként egészítheti ki egymást, illetve miként kapcsolódhat egymáshoz egyházi és világi rendezvény.

■ - GY -

HIRDETÉS

Szálláslehetőség

A Debreceni Evangélikus Egyházközség szálláslehetőséget kínál olyan egyetemisták vagy főiskolások számára, akik Debrecenben tanulnak vagy kezdik meg tanulmányukat. Elsősorban olyan fiatalok jelentkezését várjuk, akik igénylik a gyülekezeti közösséget, és szeretnének részt venni a közösség életében, továbbá lehetőségeik szerint segítik és támogatják az egyetemisták között végzett szolgálatot.

Az elhelyezés az új gyülekezeti ház tetőterében, két kétágyas és egy háromágyas szobában történik. A szállás költsége 12 000 Ft + rezszi havonta.

A jelentkezéseket írásban kérjük elküldeni az egyházközség címére (4025 Debrecen, Miklós u. 3.). A jelentkezéshez önéletrajz és lelkesi ajánlás csatolása javasolt. Jelentkezési határidő: 2006. június 30.

Bővebb tájékoztatás Réz-Nagy Zoltán helyi lelkésztől kérhető a 20/824-4077-es telefonszámon.

Határtalan régiók

Meglehetősen közismert, hogy az Európai Unió régiókban gondolkodik. Nálunk is – ha nehezen is – kezd teret nyerni a regionális szemlélet. Ennek egyik szép, talán a legszebb vetülete a határon átnyúló régiók működése. A politikai határok – ezt, fájdalom, mi is nagyon jól tudjuk – nem mindig életszerűek, elválasztják azt, ami természetesen módon összetartozik.

Az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem ezért választotta idei akadémiai napjai színteréül Rimaszombatot, Gömörország, a gömöri régió középpontját. A mintegy 700 kilométer hosszan húzódó szlovák–magyar határ több összetartozó régiót kettéválaszt, így az ipolyságit is. Az Európai Unióban a határok virtuálissá válása már nem csak remény, közeli az időpont, amikor valóság lesz. Jelenleg azon fázisban van a régió lakói – a határ mindkét oldalán –, hogy hét híd álljon az Ipolyon. Egykor negyvenhét híd teremtett kapcsolatot a régióban a folyó két partja között. Ez az egyetlen adat is mutatja a mögöttünk hagyott évtizedek értékrombolását és a jelenbeli feladatok nagyságát. De ezek megvalósításában, ha okosan pályázunk, sokat segít az unió.

Innováció, industrializáció, integráció, identitás – azok a varázsszavak, amelyek a fejlesztéseket meg kell, hogy határozzák. A gazdasági természetű törekvésekkel nem egyszerűen egyensúlyt tart az identitás, hanem azonosságunk megőrzése mintegy feltétele is a regionális fejlesztésnek.

A Galántán született, felsőfokú tanulmányait Pozsonyban végző, 1976 óta Budapesten dolgozó tudós, *Szarka László* előadása drámai és vígjátéki elemekkel tűzdelve jellemezte a szlovák–magyar kapcsolatokat, amelyekben az a lényeg, hogy élni kellene az EU adta lehetőségekkel, lezárva a múltat, mellyel kapcsolatban mindenkinek oka van a bűnbánatra. *Vályi-Nagy Ágnes* svájci lelkész teológiai alapvetése egyfelől az ember lehetőségeit, másfelől az önkorlátozás szükségességét hangsúlyozta a teremtéstörténetől építkező előadásában.

A nyelv és a kultúra megtartó ereje visszatérő motívum volt a globalizáció

kedvezőtlen következményeinek az elemzésekor. A globalizáció meg nem állítható, sok értékkel is bíró folyamat. Negatívumait a lokális tényezők, a helyi közösségek, a civil szféra – beleértve az egyházakat, egyházi közösségeket is – egyenlíthetik ki, ápolva az identitást.

Határtalan régiók. Több száz régió alkotja az Európai Unió huszonöt tagországot. Alapvetően azok a régiók részesülhetnek felzárkóztatási támogatásban, amelyekben az egy főre eső bruttó hazai termék nem éri el az európai uniós átlag hetvenöt százalékát. (Hihetetlenül jelentős különbségek vannak egy-egy országon, így hazánkon belül is. Az északi és két alföldi régió a tíz legszegényebb között van; ezeknél is hátrább található hat lengyelországi régió, melyek közül a legszegényebb mindössze az uniós átlag 33 százalékát éri el. A közép-magyarországi régió csaknem eléri a száz százalékot, az ehhez tartozó Budapest százhusz százalékán áll. Az unióban leggazdagabb Belső-London – 278% –, majd Luxemburg, Brüsszel, Hamburg a gazdagok sorrendje.) A nemzet jövőjéről van szó. Egyfelől alapvető jelentőségű a gazdasági fejlődés, a jobb életkörülmények megteremtése, a szegénység mérséklése. Másfelől fontos a lakosság kulturáltsága, egészséges életmódja. A népességfogyás megállítása az egyházak felelőssége is.

A szabadegyetem résztvevői Losonc-tól Rozsnyóig kirándultak a gyönyörű Felvidéken. Megcsodálták a betléri Andrassy-kastélyt – mely csodálatos épségben várja látogatóit – és Krasznahorka büszke várát. A szépséges táj is üdítőleg hatott a lelkekre. És a kapott információk talán csökkentették az euroszeptikusok számát.

Hagyományosan esti kulturális programok gazdagították az akadémiai napokat. A fő téma mellett néhány alkalom 1956 fél évszázados évfordulójáról emlékezett meg, így az egyik este vetített, *Mutter* című film is, melyet a Nagy Imre mártír miniszterelnökkel együtt kivégzett *Gimes Miklós* újságíró azonos nevű fia készített édesanyjáról. A film drámaian idézi fel 1956 előzményeit, a forradalom napjait, a „menekülni vagy ma-

radni” dilemmáját és a mártírok tragikus sorsát az édesanya, illetve egy család életén keresztül. Megrendítő, főleg azoknak, akik átéltek október mámoros, november tragikus napjait. Am nem mindenki látta ezt így. A film utáni beszélgetések megmutatták – meg egy viszonylag homogén közösségben is – társadalmunk megosztottságát. Ezért is nehéz '56-tal szembesülni. Mert mindenki magát, illetve a hasonlóan gondolkodókat szeretné '56 igazi örököseinek látni. '56 csodája pedig éppen abban rejlik, hogy egy ihletett pillanatban a szabadságért, függetlenségért vívott küzdelemben egységbe forrt a nemzet. A mai megosztottság nem mond ellent az akkori egységnek.

Végül – rendhagyó módon – a nyitó eseményről. Részt vettünk Radnótfalván – tizenöt kilométerre Rimaszombattól – *Radnóti Miklós* szobrának felavatásán. *Csáky Pál*, a szlovák kormány miniszterelnök-helyettese mondta az ünnepi beszédet. A későbbiekben több szomszédos községbe is ellátogattunk, ezekben a cigány népesség van többségben. A regionalitás egyik legégetőbb kihívása a Kárpát-medence abszolút és relatív értelemben is növekvő cigány népességének felzárkóztatása. Ennek állásáról sok információval gazdagodtunk. Megdöbbenést keltett a 25% körüli munkanélküliség ténye.

A Radnóti-ünnepségen művészi tolmácsolásban elhangzott a költő egyik legszebb verse, a *Nem tudhatom...* A műsorvezető a következő mondattal vezette be a verset, a költőről szólva: „Az egyik legszebb, patrióta, nemzeti költeményünket, a *Nem tudhatom...* című Radnóti Miklós, a zsidó származású, keresztény és szocialista eszmeiségű, magyar költő írta, akkor, amikor már régen nem tekintették őt magyarnak.”

Fajsúlyos mondat, melynek talán a „keresztény” jelzője vált a költő számára leginkább iránytűvé, de ez nem változtatott tragikus sorsán. De a költő ilyen jellemzése a filmhez hasonló vitákat is gerjesztett. Tart a szellemi pezsgés az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetemen.

■ FRENKL RÓBERT

FOTO: PASZNER GÁBOR

Pünkösdi határátlépés Kőszegen

Másodízben rendezték meg pünkösdhétfő délutánján a központi keresztény egyházak szervezésében a „Határátlépés fesztivált”, melyre az idén a gyermekeket, családokat hívták. A mintegy ezerháromszáz résztvevővel zajló találkozón teljesen megtelt a Jurisics-vár. A különböző kézműves-foglalkozásokon, bábelőadásokon való részvétel mellett lehetőség volt kipróbálni az arcfestést, daltanulást, légvár, óriáscsúszda, ifjászat, lovaglás, láthatatlan színház izgalmait is. A délután a Kaláka együttes koncertjével zárult.

■ BARANYAY CSABA

Iskolát újított föl a MÖSZ

Ótelek a 2005. tavaszi temesközi árvíz során legsúlyosabban károsult település – egyben az egész árvíz sújtotta térség „központja”. Itt a Temes vize négy-százötvenöt portát öntött el; közülük kétszáz ház összedőlt.

A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet (MÖSZ) az árvízben károsodott iskolaépület felújítását tűzte ki célul. Ótelek a megye egyetlen olyan települése, ahol az óvodában (huszonegy fő) és az általános iskolában (harmincnegyzet fő) is magyaron tanulhatnak a gyerekek.

A felújított épület ünnepélyes átadására június 12-én került sor.

HIRDETÉS

Kántortovábbképző tanfolyam Fótan június 19-től 24-ig

A tanfolyamon lehetőség nyílik tapasztalatcserére kántorainknak, gyülekezeti tagoknak és lelkeseknek egyaránt. Az előadásokra is szeretettel invitáljuk testvéreinket!

Előadásaink:

Június 19. • 11.00: Megnyitó; benne *Milán Gábor* nyugalmába vonuló intézetvezetőnk köszöntése • 19.30: A lajoskomáromi gyülekezet rézfűvós munkájáról (*Decmann Erzsébet és Tibor*)

Június 20. • 19.30: Liturgia a kereszténység utáni társadalomban (*Hafenscher Károly*)

Június 21. • 19.30: A templomi hangversenyek szervezéséről (*Györi Gábor*)

Június 22. • 15.00: *Fassang László* improvizációs kurzusa • 19.30: A zenei retorika elemei *Bach Magnificatjában* (*Kamp Salamon*)

Június 23. • 19.30: Fórumbeszélgetés (*Finta Gergely*)

A részvétel (teljes ellátással) gyakorló kántoroknak ingyenes, más érdeklődőknek 1500 Ft/nap. Cím: 2151 Fót, Berda J. u. 3.

Ma is élő hitvallás

Beszélgetés Csoma Áronnal, a Confessio felelős szerkesztőjével

▶ A különféle folyóiratok a tizen-nyolcadik század végén a tudományos közvélemény tájékoztatására jöttek létre. A nyájas olvasó nemsokára egyházi kérdéseket boncolgató sajtótermékeket is a kezébe vehetett. Magyarország határain belül az 1700-as évek végétől a rendszerváltozásig mintegy félezer református időszaki kiadvány látott napvilágot. A Magyarországi Református Egyház negyedévente megjelenő figyelője, a *Confessio* 1977 augusztusában indult. A kiadvány megbízott felelős szerkesztője, Csoma Áron lelkipásztor beszélgetésünk elején a kezdetekre tekintett vissza.

– A múlt század hatvanas éveitől kezdve számos református értelmiségi – egyebek mellett Veres Péter (1897–1970) és Szabó Pál (1893–1970) író – hangsúlyozta, hogy egyre nagyobb az igény egy irodalmi és egyháztársadalmi folyóirat létrehozására. A *Confessio* első száma végül 1977 augusztusában jelent meg ötezer példányban, Bottyán János irányításával. Az ő halála után, 1984-től Tenke Sándor gondozta a *Confessiót*, magam a 2004. év első számától felelek a szerkesztésért.

– Az első főszerkesztő milyen célokat tűzött ki maga elé?

– Ő, illetve egyházunk Kálvin János Kiadója olyan időszaki kiadványt szeretett volna az olvasók kezébe adni, amely – mondjuk így – református szemmel tekint a körülöttünk lévő világra. Az első számban konkrétan megfogalmazták azokat az alapelveket, amelyeket meg akartak valósítani. Leszögezték, hogy a kálvinista hagyomány nevében kívánunk szerkeszteni, egy olyan tradíció nevében, amelynek nemcsak múltja és jelené, de jövője is van, és nincs átörökölt világképhez és világnézethez kötve.

– A *Confessio* számainak lapozgatva úgy tűnik, hogy az utódoknak ugyancsak sikerült megtartaniuk az eredeti elképzeléseket: a különféle rovatok igényes írással rendezettek meg azt, aki kézbe veszi a folyóiratot.

– Az egyes számok anyagát legnagyobb mértékben a felkért szerzők anyagai teszik ki, emellett egyházunkban rendezett jeles konferenciák előadásait közöljük. Szinte teljes egészében megtartottuk a régi felosztást, rovatok a következők: *Meditáció és imádság*, *Szépmivesség*, *Tanúság*, *Évszázadok fényei*, *Figyelő*, *Téma*, *Tudomány és hit*.

– Mit kell tudni az egyes rovatokról?

– A *Meditáció és imádság* 1989 óta létezik. Célja egy-egy bibliai vers magyarázata. A *Szépmivesség* rovatban verset és prózát olvashatunk; a *Tanúság* és az *Évszázadok fényei* pedig kiemelkedő magyar és református személyiségeket mutat be. A *Figyelő* művészeti-művelődési eseményeket ismert, és ugyancsak itt kapnak helyet a nagyobb lélegzetű tanulmányok, beszámolók és az interjúk is.

A SZERZŐ FELVÉTELE

Az elmúlt két évben két új rovatot indítottunk: a *Téma* kiemelt jelentőségű, a közvéleményt érdeklő kérdésekkel, társadalmi problémákkal foglalkozik. Az idén többek között a családi évről, valamint az 1956-os forradalom és szabadságharc ötvenedik évfordulójáról emlékezünk meg. Emellett a feminista mozgalomról, továbbá a zöldekről szeretnénk átfogó képet adni. A *Tudomány és hit* rovatot a teológia és a tudomány közeledését – ami a jövőben véleményem szerint elkerülhetetlen lesz – elősegíteni kívánó Jesenius Központtal együtt szerkesztjük.

– Változtatott valamit a lap küllemén?

– A küllem, az egyszerű fekete-fehér összeállítás, az igényes grafikák megmaradtak. Viszont nagyobb betűket használtunk, és szellősebbek az oldalak a könnyebb olvashatóság kedvéért.

– Olvasóként számomra a folyóirat egyik igen szimpatikus vonása, hogy a teljes körű tájékoztatás jegyében nemcsak érdekes témákkal foglalkozik, hanem úgynevezett „kényes kérdésekhez” is hozzá mer nyúlni...

– Örülök, hogy ezt Ön is így látja. A kényes kérdésekre való utalással vélhetően a homoszexualitással vagy éppen a

nacionalizmussal foglalkozó számokra gondol.

– Például. De a legutóbbi, 2006/1. szám témája – Az egyház társadalmi haszna – is érdeklődésre tarthat számot.

– Az egyház a társadalomban él. Nagyon fontos dolognak, ha tetszik, a leglényegesebb szerkesztői alapelveknek tartom, hogy ne menjünk el szó nélkül célközönségünk, a református értelmiséget érdeklő témák mellett. Az azonos neműek közti kapcsolatot a 2004/3. szám tárgyalta, a református egyház Házaság, család, szexualitás című állásfoglalásához kapcsolódóan. A kérdést úgy dolgoztuk föl, hogy a 2004-ben Debrecenben megrendezett II. pasztorálpszichológiai szimpózium előadásait tettük közzé. A konferencia a *Családi ügyek – pasztorálpszichológiai megközelítésben* címet viselte.

A másik említett téma, a nacionalizmus a *Politikai ideológiák* című sorozat része volt. Ennek keretében szót ejtettünk még a liberalizmusról és a szociáldemokráciáról, valamint a konzervativizmusról is. A liberalizmust ismertető szám egyébként annyira népszerű volt, hogy mind egy szálíg elkapkodták, pedig a felkért szerzők közt akadt olyan, aki megkérdte tőlem, hogy nem félek-e ezzel a témával foglalkozni egy egyházi folyóiratban...

– Ez az illető úgy gondolta volna, hogy az egyházra nem vagy nem eléggé jellemző a nyitott, modern gondolkodás?

– Mondjuk úgy, hogy a nem vallásos közvélemény nincs hozzászokva ahhoz, hogy az egyházi közegben élő emberek – tisztelet a kivételnek – időszerű társadalmi és politikai kérdések és problémák iránt is érdeklődnek. És ebben sajnos sok igazság van, legalábbis ha például a *Confessio* olvasótáborának sajnálatos megfigyeltetésére gondolok. Mint beszélgetésünk elején említettem, egyházunk figyelője az induláskor ötezer példányban jelent meg. Ma ez a szám ezer körül van. Nagy szomorúságomra gyülekezeteink, lelkészeink nem ismerik, nem vásárolják ezt a nekik készülő, őket megszólítani akaró kiadványt.

– Úgy tudom, hogy a *Confessio* a világhálón is olvasható. Talán az internetes megjelenés változást hoz magával...

– Én is ebben bízom. Szeretnénk a *Confessio* cikkeit az 1993-as évfolyamig visszamenőleg az interneten elérhetővé tenni. Remélem, hogy ezzel a lépéssel még többeket sikerül majd elérnünk, és gyarapodik az olvasók, a publikálók és a folyóiratban megjelent anyagokat értékelők száma.

■ GAZDAG ZSUZSANNA

A 17. Bach-hét képekben

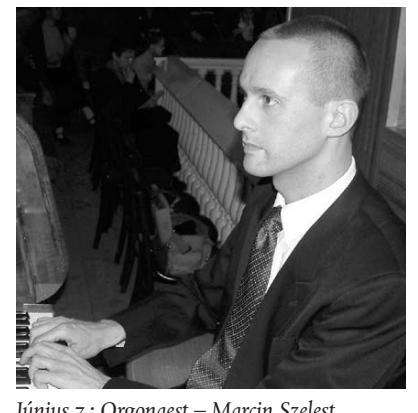
Június 5.: Zenekari est – Musica Aeterna (Szlovákia)

Június 6.: Hegedűest – Papp Dániel, közreműködött Oláh Aino

Június 8.: Csembalóest – Horváth Anikó

Június 7.: Orgonaest – Marcin Szelest (Lengyelország)

Június 9.: Zenekari est – Dobozy Borbála, Rovátay Lajos, Paulik László, Rácz Erzsébet, Draskóczy Eszter, Vályi Csilla, Janzsó György

Június 10.: Orgonaest – Fassang László

Június 11.: Kantátaest – A Lutheránia énekkar a Weiner-Szász Kamaraszimfonikusokkal

Evangelizáció Komlón

„Amikor az atyafiak együtt muzsikálnak” – ez a zsolnárfeldolgozásból vett idézet volt a mottója Gryllus Dániel és Gryllus Vilmos Komlón adott koncertjének. Valóban, mily szép, mily gyönyörűsége, ha együtt tudunk muzsikálni! Azok tudják ezt leginkább, akik együtt tudnak zenélni, vagy együtt tudnak énekelni – akár egy kórusban, akár a gyülekezetben istentiszteleten, bibliaórárn. De az is szép és gyönyörűsége, ha együtt tudunk zenét hallgatni, Istent dicsőítő

énekekre figyelni, és együtt tudjuk magunkba szívni Isten igéjét.

Másképpen, ahogy a zsolnári eredeti szövege szól: „Ó, mily szép és gyönyörűsége, ha a testvérek egyetértésben énekel!” (Zsolt 133,1) Ezt az egyetértést, egységet élhette át a komlói színházteremben összegyűlt közösség pünkösdhétfőn. Az este folyamán elhangzottak zsolnárfeldolgozások, a *Hegyi beszéd* részletei és a Kaláka együttes néhány versfeldolgozása is.

Az együttlételet gazdagította Szeverényi János országos missziói lelkész szolgálata is. Az alkalom mindenki számára nyitott volt, így nem csupán komlóiak voltak jelen, hanem jöttek Pécsről, Bonyhádról és Hidasról is.

„Tele vagyok szeretettel!” – mondta a komlói ifjúsági csoport egyik tagja kilépve a színház ajtáján. Valóban: mindenki, aki ott volt, feltöltődve, lelkikben gazdagabban térhetett haza.

■ KOCSIK MÓNICA

FOTO: BOTTA DÉNES

Jótekonysági koncert

Nagy sikerű koncerttel ért véget a Budavári Evangélikus Egyházközségben június 11-én tartott gyülekezeti nap. A templomban Völgyessy Szomor Fanni és zenésztársai léptek fel, a művésznő *Szerelmem* emléke című albumának anyagával örvendeztetve meg a közönséget.

Az erdélyi magyar kultúrát támogató jótekonysági alkalmat az esemény védnöke, dr. Fabiny Tamás püspök nyitotta meg.

■ G. ZS.

Minden úgy jó...

■ FÜLLER TÍMEA

„Valami nem jó, neem jó” – Anikó szórakozottan dudorászva lépeget lefelé a lépcsőkön. Kezével ritmusra lóbálja az üres ételhordót, mint egy gyerek, pedig már több mint négy évtized elröpült fölötte. Meg jókedve sincs igazán, mindig rátelepszik ez a titokzatos gyanú, hogy valami nem jól van itt, akárhányszor jön el a Pacsirta utcába. Pedig naponta eljön. Mindig dél előtt egy kicsivel, hogy Ella néninek pontosan tizenkettőkor fel tudja tálni az ebédet, amelyet előző este előre megfőzött. Így osztotta be az iskolában az óráit csak azért, hogy szépen gondját tudja viselni ennek az idős embernek.

Amióta az édesanyját eltemették, mindig keresett valakit, akivel törődhet, akiről úgy érezte, szüksége van rá. Nem ment férjhez, nem született gyermeke – így alakult –, de a gondoskodás vágya erősen élt benne; tán Isten teremtette így a nőt. És Anikó meg szeretne volna élni az élet teljességét: szeretni és szeretve lenni. Hítte, hogy ez a helyes, és az ő útja, és lesz ereje minden naphoz ezen az úton. Eddig minden jól is ment, a gyülekezetben talált magányos idős embert bőven, a kedves Gizi mamával, aztán Piroska néniével sikerült megtalálnia a hangot, és kölcsönösen megajándékozták egymást a találkozásukkal. Ő főzött, segített ebben-abbban, kiváltotta a gyógyszer, bevásárolt, vagy csak meghallgatta őket, és közben érezhette, hogy valakinek fontos, van, aki számít rá, aki várja, akinek ő sokat jelent. Nem mindegy ám...

De Ella néni, hm... nehéz eset. Ha zöldséglevest főz, ő csirkét enne, ha húst hoz, gyümölcsöt kívánt volna; az étel vagy túl hideg, vagy túl meleg; a takarítás után száll a por, és ha csak egy perccel később van asztalon az ebédje, olyan keserűen vádolja, hogy azt kész nyomorúság hallgatni. A beszélgetéseik abból állnak, hogy a néni megállíthatatlanul panaszkodik: semmi és senki nem jó. Anikó néha a legszívesebben elmene-külne, hagyná az egészet, aztán valahogy mégis... marad minden a régi.

Csak egyszer, egyetleneszer látná mosolyogni ezt a mindig borús arcú néni!

„Valami neem jó, neem jó” – dúdolgatja kicsit szórakozottan, közben siet vissza az iskolába a hatodik órára. Mint ha álmából riasztaná, valaki köszön neki. Utána néz, még látja a sarkon eltűnni az alakot, de ki is lehetett... Hirtelen éles fájdalom hasít a bokájába. Összeszorítja a fogát, görnyedten kuporodik le a járda szélére. Jöjjön már erre valaki! A zokniját lejjebb húzza, a lába sajog, és – jaj, ne! – dagad is. Dél van, nagy a meleg, mindenki ebédel, sehol egy lélek. Tűzforró, felpuffadt bokával gubbaszt kétségbeesetten a tűző napon. „Istenem, segíts, küldj valakit!” Sírhatnéka van, fáradt, és... ő, annyira nem hiányzott most ez, épp balagás előtt áll az osztálya...

– Segíthetek valamit, tanárnő? – kedves volt diákja hajol fölé.

Gyorsan a kocsjába segíti, meg sem állnak a sebészetig, ahonnan rögtön továbbküldik a röntgenre. Törés. Egyetlen rossz lépéstől. Legszívesebben sírna. Hazá már mentővel szállítják, a rutinos betegszállító úgy kapja ölbe, mint egy gyermeket, s viszi fel az emeletre. Pihenni, feküdni, szól az intelem. „Istenem, miért? Miért velem? Miért most?” A feje tele van nyüzsgő, aggodalmas gondolatokkal, és hallgat az Isten, nem jön válasz... Miért?

A csöndes, magányos órák lehűtik az indulatait, nyugodtan végiggondolja, mi mindent kell elrendeznie, hogy a világ kerekere rendben tudjon forogni nélküle is. Telefon az iskolába, a szomszédnak, és persze Ella néni szomszédjának, hogy ő most kidőlt pár hétre, és szóljanak be az önkormányzathoz ebédügyben, biztos van erre megfelelő intézmény... Higgadt hangon intézi az ügyeket, a lába még sajog egy kicsit, de a sajnálgatást nehezen viselné, hát inkább elhárítja a segítőkész ajánlatokat, a részvevő szavakat. Beletörődött a sorsába, hát élvezni a nyugalmat. Jóleső érzés pihenni egyet a nagy megpróbáltatás után, fáradt már az ember így a tanév végén. Csak a halaszthatatlan munkákat látja el, a többi megvárja, hát nem sűrgeti magát. Olvasgat, rádiót hallgat, s most több ideje van egyedül lenni Istennel is, nem húzzák-

vonják az iskolai gondok, a dolgozatjavítás meg egyéb kötelességek, melyek máskor örömmel és munkával töltik ki a hétköznapjait.

Így telik el az első két nap. Csak azután kezd kicsit hiányozni ez-az: a megszokott emberek a maguk kis gondjaikkal-bajaikkal és talán saját fontosságának tudata is, amelyet a feladatainak teljesítése közben érez... Fészkelődik, nem találja a helyét a lakásban. Feküdni kellene, de ez a gipsz is olyan kellemetlen; jó lenne valamihez kezdeni, aminek értelme van. Olvasni próbál, de minduntalan elkalandozik, hiába futtatja végig a szemét a sorokon, a mondatok értelme nem jut el hozzá. Előveszi a rég félbehagyott kötetét, de nincs türelme a szemetet számolgatni. Olyan szomorúság van benne most, hogy a szíve nehéz lesz tőle. Csak ritkán gondol rá, de ilyenkor nagyon mélyen érzi, hogy hiányzik valaki. Szeret egyedül lenni, elgondolkodni dolgokon, szereti a csendet hallgatni, de a magány, amikor meglátogatja olykor-olykor, fájdalmas. Kicsinek és gyökértelennek érzi magát ezekben a pillanatokban, hideg és idegen a világ, és annyira sóvárog egy baráti szó, egy ölelő kar, egy őszinte tekintet vagy meleg kézfogás után... Dúdolgatni próbál valami gyülekezeti éneket; van úgy, hogy az segít. De ebben a pillanatban még a szövege sem jut eszébe, meg valahogy nem is jelent semmit az egész itt és most. Sójajt, szinte magához szól csak rekedten és reménytelenül: „Jaj, Istenem, bár jönne valaki...”

A csengő úgy nyilall bele a csöndbe, hogy Anikó riadtan ugrik fel az ágyról. Amennyire a gipsz engedi, siet ajtót nyitni. Ugyan ki lehet ilyenkor, délelőtt? A szája is távra marad a csodálkozástól, de nem is jutna szóhoz: a küszöbön Emma néni áll pihegve-lihegve, mellette a földön két nagy szatyorból kandikálnak ki az óriási sárga banánok, és az ételtartó dobozban aranyszínű leves hullámszik.

– Megjöttem, lelkem – tolja félre az ajtóból az elképedt házigazdát. – Mondták, hogy kicsoda baj érte, hát gondoltam, szüksége lehet rám. Hoztam egy kis meleg ételt meg gyümölcsöt is, biztos jól fog esni, gondolom, nem főzött magára ebben az állapotban.

– Tessék csak beljebb jönni! – invitálja Anikó a vendéget teljesen fölöslegesen, mert az a lépcsőzéstől még mindig fújta megállíthatatlanul törtet előre. A csodálkozás első percei után már mindketten a konyhában ülnek a csöpp asztal mellett. Emma néni felpolcolta Anikó törött lábát, és most elégedetten nézi, ahogy az a frissen főtt erőlevest kanalazza. Folyamatosan biztatgatja, egyen még, a rántott húst sem szabad ám otthagyni, a salátát is kóstolja meg! Tegnap vette a piacon, külön végigjárta érte az árusokat, hogy ne legyen fonnyadt ebben a melegben.

– De hova is tettem le? Jaj, az még ott maradt az ajtóban, amikor bejöttem – motyogja.

Anikó ámulva figyel a néni, aki fűgén perdül-fordul, már ott is van újra a szatyorral, pakolja az asztalra az újabb és újabb finomságokat. Nem is veszi észre, mikor kezdte el dúdolni azt az éneket, amely a héten a fejében motoszkált folyton. Emma néni felnéz, egy pillanatra megáll a kezében a salátás tálka.

– Amit te adsz, az minden úgy jó, bölcs vagy, Uram, és mindenható – mondja szinte csak magának, a semmibe nézve az ének szövegét.

Anikó abbahagyja a dúdolást, csöndesen figyel. Csak most kezd ocsúdni az első csodálkozásból. A néni teleszedi az aranyszélű kis üvegtálat friss salátával.

– Ugye szereti, kedves? Úgy igyekeztem, hogy minden finom legyen.

Anikó tele szájjal bólogat, a torkát szorongatja valami, igyekszik a tárgyába nézni, nehogy láthatóvá váljanak könnybe lábadt szemei. Sokáig eszik jóízűen, míg Emma néni elmeséli, mit hol vásárolt, kikkel találkozott, és mit készül főzni holnapra.

– Mert holnap is jövök, aranyom. Eljövök én mindennap, míg fel nem gyógyul. Dehogy hagynám magára a bajban!

Anikó csodálkozva emeli fel a fejét a salátástányérból. A néni mosolyog.

Egy Johann St

(részt)

■ LENGYEL JÓZSEF

Könnyedén és mosolyogva sietett le a repülőgéphez illesztett lépcsőn. Régi ismerősök fogadták. Legelől a főzeneigazgató, a kopasz, száztíz kilós óriás, a volt miniszter és volt gerelyvető és közismerten az ország legjobb öltözködő férfia. Ő ölelte át a világhírű karmestert az izomkolosszus óvatos gyengédségével.

– Armand! Maestro! Drága barátom!

Armand Leon vékony volt, alig közepetermetű. Lábujjhegyre emelkedett, hogy arcát a főzeneigazgató gallérjához érthesse. (...)

mazában kért engedelmet, hogy azonnal feljöhesse.

– Halaszthatatlan ügy – mondta.

– Szívesen látom – felelte Leon bágyadtan.

Hangja kedvetlenséget és készséget egyenlő adagban kevert. Tudta, hogy régi barátja, a főzeneigazgató nem zavarná most, ha nem volna sürgős és fontos, amit mondani akar, és ő, a nagy karmester magának is tudott dirigálni; nem bosszankodott, ha elhatározta, hogy nem fog bosszankodni. Értett hozzá, hogyan kell energiát estére, a koncertre tartogatni... Inge és alsónadrágja fölé fekete virágos, lila brokát-köntöst öltött, szétterpesztett, hosszú

Az autóban behunyta a szemét, hogy lehetőleg szunyókáljon. Mindig így csinálta; a sok utazás kifejlesztette benne ezt a pihenésmódszert. Mikor megállt az autó, kinyitotta a szemét. A megszokott Árkádia Hotel előtt volt. A portás is ismerős:

– Mint szoktuk – mondta hajlongva –, a fejedelmi lakosztályt nyitjuk.

Három szoba volt a lakosztály: nappali, jobbra hálószoba, balra a nagy szalon, a fehérre lakkozott Bösendorfer zongorával. A szobapincér kipakolta bőröndjeit, két frakkját elvitte átvasaltatni.

Délelőtt tizenegy óra. Vetkőzni kezdett, hogy megfűródjön. Ebédet két órára rendelt. Háromkor hadd jöjjenek az újságírók. Négykor próba. Nyolckor hangverseny, és másnap délben elutazik. Régebbi időkben gyorsvonaton, mostanában csak repülőgépen. Az Árkádia Hotelből a hangversenyteremig pontosan ismerte az utat – a házakat csak futólag, ha időnként felnyitotta a szemét –, de taktusokban, számszerűen is meg tudta volna mondani, hogy mennyi ideig tart az út nappal, ha próbára hajtja, este, mikor sok jármű tart vele egy irányban, a koncertterem felé, és mennyi koncert után, vissza az Árkádiába, mikor már elszédettek a nézők, és csak néhány tucat rajongó várt kocsjánál, a művészbejáró előtt.

A fürdőszoba felé indult, mikor beregni kezdett a telefon. Ez váratlan zavarás volt. Csak valami újságíró lehet ilyen tapintatlan. Felemelte a kagylót.

– Tessék – mondta kissé sértődötten.

De rögtön megismerte a főzeneigazgató hangját, aki bocsánatkérések hal-

ujjaival befésült gyűrűl, de még mindig mutatós oroslánsörényébe, és a tükörbe nézett.

Így várt, amíg kopognak, és csak akkor fordult meg, mikor a főzeneigazgató már belépett.

Mosolyogva üdvözölték egymást. A főzeneigazgató gyengéden vette mindkét óriás markába a karmesteri kezét, a vékony, ideges ujjakat. Tudta, hogy a zenészek legjobban a kezüket féltik.

– Kínos ügy – kezdte –, azaz kellemetlen.

Nagy, kopasz homlokán apró izzadságcseppek fénylettek.

– Kellemetlen? Kínos? – kérdezte kelletlenül Armand Leon.

A kérdés most elutasítást jelentett, azt, hogy vele nem történhetik kellemetlenség.

– Azaz, majdnem szerencse! – helyesbített a főzeneigazgató. – Így is vehetjük, sőt. A szimfonikus zenekar két nap óta megtagadta a fellépést. Nem is tudom, minek nevezzem ezt – legyintett és sóhajtott. – Nem akarnak...

– Velem?

– Nem, dehog. Erről szó sincs. Ellenkezőleg! Én épp arra számítottam, hogy Armand Leon nevére észre téríti őket. Éppoly jól tudják, mint én, hogy Armand Leon a világ legnagyobb karmestere.

– Nono...

– Hagyjuk a szerénykedést, Maestro. Szóval Armand Leon nevének varázsára számítottam. Ezért nem sürgönyöztem... De tessék!

A karmester mindkét kezével végigsimította homlokát és hosszú fehér haját, aztán feje felett széttárta karjait, mint az első ütem előtt.

Strauss-koncert

(letek)

– Tehát? – kérdezte.
Aztán leengedte karját, helyetl kínálta a főzeneigazgatót, és maga is leült.

A nagy testű ember helyrefeszkelődött a fotelban.

– Félőrája sincs, újra megkérdeztem őket. „Nem.” És ekkor jött a nagy ötlettem. Megváltoztatni a műsort! Hagyni a koncerttermet, és a nyári színházba...

– De...

– Tudom, mit akar mondani! Cseppet se gyengébbek, mint a szimfonikusok. A fejemmel felelek értük. Az egyetlen... hogy egész estét betöltő... azaz épp ez lesz a szenzáció... Egy pillanat, és megért. Ön, Maestro az egyetlen az egész világon, ismétlem, az egész világon, aki Johann Straussból kihozza a nagy zenészt. Tudjuk, hogy rosszul vagy átlagosan játszani Strauss, nincs ennél könnyebb. De igazán és teljesen adni, ennél nincs nehezebb.

Armand Leon bólintott.

– És az Orfeusz zenekar Armand Leon-lemezekből tanult Straussot játszani. Ugyebár! Tudjuk, hogy Beethovenből mindenki kihoz valamit. Többet vagy kevesebbet. De Straussból... csak Ön. És Ön, most ezzel a zenekarral. Egész estét betöltő műsorról...

– Nem tetszik a dolog.

– Pedig nagyszerűnek kell lennie. A méltó felelet. Óriási. Szenzációs. A fejemmel felelek. Kérem, bízzon bennem.

– Bízom önben, drága barátom – mondta a karmester, és megpaskolta vendége izmos combját, mely szinte kifestítette az elegáns nadrágot. – De határozni csak a próba után...

– Maestro! Ha valóban bízik bennem, ez egyszer tekintsen el a próbától. Csak most fogom őket értesíteni. Egy messzi külvárosban laknak... De gyönyörű a kert... Nem is valamennyien... Ez csak megnehezíti... Onnan a nyomdába. Délután háromra szalaggal átragasztott plakátok: „Orfeusz zenekar. Leon–Strauss. Nyári Nagyszínház.” Így valahogy. És mondom: az Ön lemezeiből tanultak. Az akusztika? Mint abban a görög amfiteátrumban, hogyishívják, most nem jut eszembe. Csak nem tételezi fel, hogy másképp ajánlani merném önnek! – Ránézett a karmesterre, és látta, hogy az már enged. – Újságírókat nem fogadunk.

– Az újságírók... Négyszemközt bevallom, nem vagyok ellensége a reklámnak.

– Én se, én se. De így lesz az egészről szuperreklám. Bizzék bennem. Egy főzeneigazgató presztízse – mondta az izomemberek nyugodt, megalázkodó ravaszágával – az Ön presztízisének csak árnyéka. Tehát...

– Drága barátom, ne idegesítsük egymást – gondolt már a fürdőre Leon. – Ha így jónak látja... Mikor jön értem?

– Háromnegyed nyolckor.

A zeneigazgató sietősen felállt, újra gyengéden két marokra fogta a karmester kezét, és máris rohant.

„Végre is tudja, mit csinál. Nem kell izgatni magam!” – döntött Armand Leon. (...)

Kitűnő frakkban, emelt sarkú, villogó lakkcipőben, cseppet rózsaszínűre púderozva, a függöny kémlelőlyukán át vizsgálta a nézőteret. A reflektorok megvilágították az amfiteátrumot és az amfiteátrumot körülfogó óriási platánokat. A platánok törzse nem volt őskori állatok oszlopai: szürke mamutlábak párdúc-bőrben; a testek mintegy eltűntek a sokhegyű levelek megvilágított aljában.

A közönség zajongott és hevesen gesztikulált. Behunyta a szemét, hallásra koncentrált. De hiszen egy szót sem értett az ország nyelvéből, és a szenvedélyes mozdulatokat nem értette. De az igaz volt, amit a főigazgató ígért: az akusztika kitűnő...

Gong. A fákra, közönségre világító reflektorok kialudtak. A közönség rögtön elcsendesedett. Ilyen fegyelemre hosszú karmesteri múltjában még nem volt példa.

A most megvilágított zenekar készületben várt. Kiszéledett. Csak saját lakkcipőit hallotta. Gyors, apró lépésekkel

ment az emelvényre: „korát meghazudtoló fürgeséggel”, ahogy azt minden ország újságjai kritikáikban írni szokták.

Armand Leon arról volt nevezetes, hogy karmesteri pálcával dirigált. A kezével, egész testével. Büszkén megrázta a fehér-sárgás oroszlásörényét, csontos ujjával megkoppintja a pulpitust. A zenekar azonnal, talán egy századmásodperccel a szokottnál előbb kezd.

Aztán minden nagyszerű. Érti a reflektorokat, ahogy rávilágítanak, a zeneszek tökéletes figyelmét, hogy az őbenne levő zenét átveszik.

A zenekar bámulatos. Úgy ismeri a darabot – és az ő felfogását –, hogy íme, kotta nélkül merészelnék játszani. Micsoda öröm ez! Nem a kottára merednek, egész arcuk feléje fordul, és a reflektorok fénye megcsillan a szemükben; rávillannak a foncsoros szemüvegek, sok foncsoros szemüveg.

Ő se néz az előtte fekvő partitúrába. Úgy vezényel, azt vezényli, amit csak ő tud és akar kihozni Johann Straussból.

Érti saját ideges kezeit. Vézna alakját kihúzza: a lakkcipő magas sarka nem elég, felgaskodik. Aztán méltósággal nyugszik, erőteljesen megrázza oroszlásörényét, dühösen. Valódi sörény ez – hiába írták már róla, hogy paróka... (...)

A zenekar egyre nagyszerűbb. Együtt csobolyáznak a libegő kék Dunán, bécsi erdőn, vidám népünnepélyeken át, együtt, egymás gondolatát lesve. Nem a kottát nézik, a szemek és a foncsoros szemüvegek őt biztatják, és mindent kihoznak. Víz csillogó kis fodrait, szoknyák bűgöcsigáit, levél rezdülését sóhajtásnyi szélben, asszonyok sóhajtását rezdületlen fényben...

Aztán és végül: a híres katonai induló következik: az osztrákság játékos-harcias, császárhú lözenéje...

Vége az első résznek. A zene elhallgat, és ő megrázta hamis-valódi paripa-oroszlásörényét, és meghajol.

Kigyúlnak a reflektorok, és olyan tapsfergeteg zúg az amfiteátrumban a nagy platánok lábai között, hogy minden hiúsága átváltozik szerénységé. Hálás a közönségnek, hálás a zenekarnak. Negyven év előtt, első nyilvános hangversenye végén volt talán ilyen hálás és boldog. Íme, most, csak most érte el a tökélyt, azt, amiről azt hitte, hogy már mögötte van, valahol messze, valamelyik nagyvárosban, nem is tudja, hol... Minden tapsot a zenekarnak kíván átadni. Újra meghajol a közönség előtt, aztán a zenekar felé fordul. A szokott kétkezes karmesteri jellel felállásra szólítja őket, és miközben a közönség még bőszebben tapsol, már fontolja, mit adnak ráadásaként. A Tereferét? Az Indulót?

A zeneszek arca feléje irányul. A szemek és szemüvegek foncsorosan villognak. De ülve maradnak. Nem figyeltek? Megismétli a jelt.

Mi ez, miért nem kelnek fel? Megrázta a sörényét, dühösen toppant. A zenekar figyel... de ülve marad. Halkan, düh-től remegve káromkodik és parancsol: Felállni!

A zeneszek felugranak, megmerevednek.

És ekkor veszi észre Armand Leon, hogy vakoknak dirigált.

A reflektorok megvilágítják a mamutplatánokat, és mikor visszafordul a közönséghez, az egyszerre rekedten ordítva és hadonászva boldog. És hahotázva mutogat rá.

Ekkor látja, érti Armand Leon, hogy a közönség kétharmada a siketnéma intézet egyenruháját viseli...

Összerogyna, de a zöld, fekete és platinafehér nők, a repülőgéphez is eljövők, szoros gyűrűben tartják. Nem esik el, csak imbolyog sütővas hagyta pörkölt gyapjuszag, hajfesték és púderillat között. De már átnyúl a főzeneigazgató keze, át az öt körülfogó női derekakon, és most erősen, férfiasan, katonás-keményen szorongatja ujjait, rázza a kezét a Radetzky-mars ütemében.

Régi imádói szűk gyűrűje fogja, és kíséri egy nagyon fekete autóhoz.

Az őzgida és a gyémánt

■ KINDELMANN GYÖZŐ

A Krokodil napok óta éhezett. Hiába állt lesben reggeltől estig a folyóparton szomszjas állatokra várva, azok megneszelték a jelenlétét, s máshová jártak inni. Egyedül az Őzgida merészkedett a közelébe, de ő is csak azért, mert gyors lábával a Krokodil nem vehette fel a versenyt.

Úgy a negyedik-ötödik éhen töltött napon a vizek sokfogú réme óriási gyémántot talált a parti homokban. Nézte, nézte, forgatta a csillogó követ a napfényben, de nem tudta, mit kezdjen vele. Már ott tartott, hogy elhajtja a hasznavehetetlen holmit, mikor eszébe jutott valami. Megállt a parton, kitérte a fogaival teli száját, és a nyelvére helyezte a gyémántot. A kő úgy fénylett, szikrázott, mintha a Sarkcsillag szállt volna a földre!

Nemsokára arra jött az Őzgida. Figyelmesen körülnézett, s a tekintete rögtön megakadt a gyémánton.

– Ó! – sóhajtott önkéntelenül. – Mi lehet ez?

Közlebb lépett. A Krokodil még nagyobbra tátotta a száját, úgy, hogy a Nap

sugarai most már akadálytalanul érték a gyémántot.

– Meg kell szereznem! – gondolta megbabonázva az Őzgida, teljesen figyelmen kívül hagyva, hogy hol is ragyog valójában a kő. Tétován körülnézett, aztán határozott léptekkel elindult a Krokodil felé.

– Állj! Veszély! – csiripelt izgatottan az éppen arra repülő Rigó. – Nem menj tovább, veszélyben az életed!

Az Őzgida úgy tett, mintha nem hallotta volna a figyelmeztetést, rendületlenül ment tovább. Arra gondolt, milyen jól mutat majd a homlokán a gyémánt! Milyen irigyek lesznek az erdő állatai!

A Rigó közben leszállt mellé egy kőre, és onnan kiáltozott:

– Fordulj vissza, elkap a Krokodil!

Az Őzgida indulatosan toppantott.

– Menj innen, tudatlan! Én vagyok az Éden leggyorsabb lakója, hogyan kaphatna hát el ez a lomha állat? Kiveszem a szájából a csillogó követ, s mire feleszmél, már árkon-bokron túl járok!

A Krokodil ravaszul pislogott, mintha csak helyeselné az Őzgida szavait. A Rigó még mondani akart valamit, de amikor látta, hogy hiába beszélne, tehetetlenül

széttárta a szárnyait, és felröppent egy közeli fára.

– Ne félj semmitől – biztatta magát az Őzgida. – Bátoraké a szerencse! Ilyen gyors lábak a szélvészsel is felveszik a versenyt!

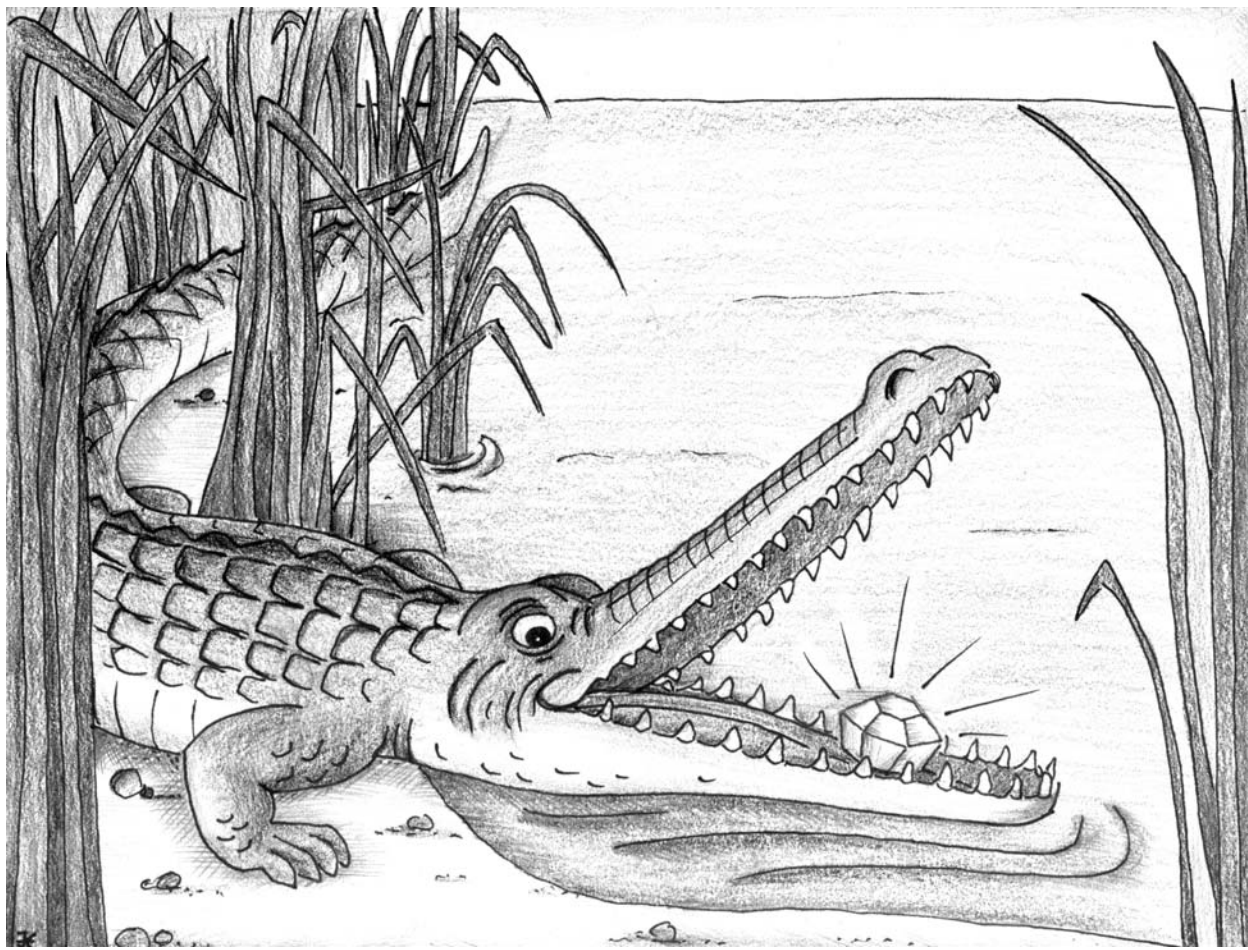
A Krokodil szája közben egészen közel került hozzá. Az éhes állat fogai szabályként meredeztek alul-fölül, a torkából izgatott zihálás hangzott, s apró szemei mohón szegeződtek az Őzgidára.

– Menekülj! – kiáltott még utoljára a Rigó.

Hiába. Az Őzgida már csak a gyémántot látta. Előrenyújtotta a nyakát, és fejét a Krokodil szájába hajtotta. A szörnyű állkapcsok abban a pillanatban összezárultak! Megelégedett morgás tört fel a Krokodil torkából, és az Őzgida örökre eltűnt az Édenből...

Ne hidd, Ember, hogy ez mese! Te naponta hajtod a fejed egy gyémántért a Krokodil torkába!

Az Édenkert meséi. Mesék – nemcsak gyermekeknek. Szent István Társulat, Budapest, 1994

Vasúti tolvaj

■ KOSZTOLÁNYI DEZSŐ

Első osztályú fülkébe szállt be. Mindig első osztályon utazott. Ez üzleti befektetéséhez tartozott.

Előrement, be-bekukkantva minden fülkébe. Utána a hordár.

Egyik fülkében valami magányos öreg urat pillantott meg, három remek bőrönddel meg egy krokodilbőr kézitáskával.

– Ide – utasította a hordárt.

Az fölrakta a hálóra bőröndjeit. Mutatós bőröndök voltak, teleragasztva a külföldi szállók tarka címkéivel. Egyéb-ként teljesen üresek.

Amikor elemelte az áldozatok poggyászát s megugrott velük, mindig ott-hagyott – zálogul, ajándékol – néhány üres bőröndöt. Ezt is beleszámította az üzemméltóságba.

Leült az öreg úrral szemben. A levegőbe bámult. Sohase ismerkedett. Ezt csak a „régis iskola” tette. Kiderült, hogy nem érdemes. Inkább árt, mint használ.

Hétkor már sötétedett. Kezdődött a társasvacsera. Az öreg úr fölkel. Kifelé indult, behúzáva maga után az ajtót.

De mintha valami eszébe jutna, visszajött, s a félig nyitott ajtón beszólt.

– Kérném szeretettel – mondta, és feléje fordult. – Méltóztassék talán vigyázni a holmimra. Gyors lába nem keljen. Csak megvacsorázom. Be vannak zárva.

De ilyen időkben, tetszik tudni – és mosolygott.

A vasúti tolvaj is mosolygott, megértően. Bólintott, hogy majd vigyáz.

„Furcsa – gondolta. – Kutyára a hájat.” Megnézte zsebőráját. Tudta, hogy huszonhárom perc múlva Nagyvárad közeledik. Az egész menetrendet kívülről tudta, mint egy zongoraművész Chopint vagy Beethovent.

Ahogy szokta, előre magára vette galambszürke felöltőjét, kesztyűt húzott, fejébe nyomta kalapját, mint aki majd kiszáll, s a folyósóra állt, a letolt ablak mellé, hogy a hordárok tüstént észrevegyék. Ez a módszer is bevált. Körülbelül tíz éve dolgozott, körülbelül negyvenötven bőröndöt lopott el anélkül, hogy egyetlenegyszer is elcsípték volna.

A kocsiablon kívül csak egy gyászfátyolos hölgy utazott, az utolsó előtti, nemdohányzó fülkében. Hat perc múlva az is kiszállt.

Ő az ablakba könyökölve figyelte a sötét mezőket. Hallgatta a vonat sötét kattogását.

„Különös – tűnődött –, mindenesetre különös. Ilyesmivel eddig még sohase tüntettek ki. Azt mondta: »kérném szeretettel«, és régimódián elmosolyodott. Gondjaimra bízta. Annyira bizalomgerjesztő pófám volna? No, ne érzelegjünk. Az utasok általában legközelebbi társukhoz szoktak fordulni, holott ez éppúgy lehet irtalmas szamaritánus, mint

vasúti tolvaj. Ezúttal – a valószínűségi számítás szerint – rám került a sor.”

A mozdony füttyentett, megállt. Nagyváradohoz érkeztek. Egy hordár nyomban föluggott a kocsiárába. Csak a rendelkezését várta, hogy melyik bőröndöket vigye.

De ő elfordult.

– Hát nem tetszik leszállni? – kérdezte a hordár ámulva.

– Nem – mondta.

Úgy tervezte, hogy majd a következő állomáson, harminckilenc perc múlva. De ott se volt ereje. Ott különben is fől-szállt egy utas, s az ő fülkéjébe telepedett. Hórihorgas, fakó alak volt. Gyanakodva figyelte. Csak nem sántikál ez valami rosszban? Mindenesetre beült. Szemmel tartotta.

Az öreg úr is visszaérkezett, a vacsora és a bor páráitól rózsálló arccal, szivar a szájában. Hálálkodott:

– Köszönöm, nagyon köszönöm.

– Nincs mit – vetette oda.

Amint otthon sarokba vágta üres bőröndjeit, ezeket a kellékeket, melyeket mindig magával cipelt, így dohogott:

– Hallatlan. Kibójtam az útiköltséget, hiába volt az egész. Meghatott az a szamárság, hogy „kérem szeretettel”, és hogy épp engem választott ki. Úgy látszik, vénülök. Nem nekem való már ez a mesterség.

Utána csakugyan abbahagyta. Valami más pályára lépett.

Hogyan mondjam el neked?

A Képzelt riport egy amerikai popfesztiválról című musical egyik betétdalának a címében olvasható refrénjét juttatta eszembe Gary Chapman Szólóban című könyve. Szerelmes dalok, versek örök kérdése ez. S bizony sokszor tapasztaljuk, hogy nem is olyan egyszerű választ adni rá.

Van, aki érti, van, aki nem, hogy megszerettük őt, és fontos a számunkra. A meg nem értés pedig rossz, nehéz mindkét félnek. Fájdalmas annak, aki adni szeretett volna magából, lelke melegéből, törődéséből, és keserves annak, aki nem veszi ezt észre, és magányosan, elszigetelten él a szeretetre való fogékonyság híján. Ma, amikor annyiféle képzésen és tanfolyamon vehetünk részt, hogy szinte fel sem kapjuk már a fejünket egy-egy új lehetőség láttán, döbbenetes felismerés volt a számomra, hogy milyen keveset foglalkozunk életünk közepének, vagyis a kapcsolatainknak a fejlesztésével.

Gary Chapmannek a szeretetnyelvekről szóló legújabb könyve éppen ezen a területen siet a segítségünkre. Az ötféle mód, ahogyan kifejezzük vagy be tudjuk fogadni a szeretetet, elsajátítható (éppúgy, mint bármely más nyelv), és gazdagabbá, érthetőbbé teszi kommunikációinkat. A szerző sok „nyelvi” félreértést tisztáz, és gyakorlati tanácsokkal teszi szemléletessé tapasztalatait a tanulni vágyók számára.

Chapman könyveiben fontos érték a könnyen érthető szóhasználat és fogalmazásmód. Egyszerű, megvalósítható tanácsokkal indít útnak egy-egy új érzelmi nyelvet teremtő felfedezésére, így segítve emberi kapcsolataink szeretetteljesebbé válását. Mivel e sorok írója is sokat épült a kötet tanulságaiból, örömmel ajánlja mindazoknak – a cím ellenére nem csak egyedülállóknak! –, akik érzik, hogy milyen fontos szeretetet adni és kapni.

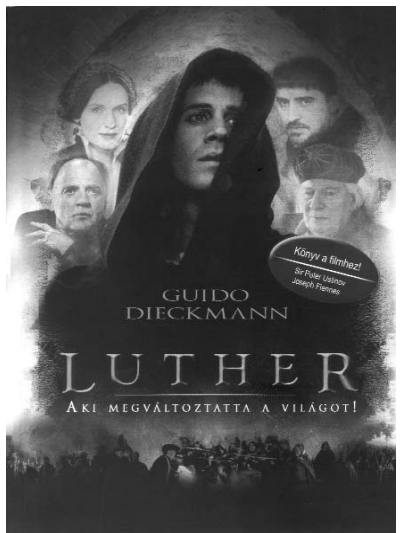
■ F. T.

Gary Chapman: Szólóban – Az egyedülállókat ölelő szeretetnyelve. Harmat Kiadó, Budapest, 2005. Ára 1500 forint.

Aki megváltoztatta a világot

► Luther Mártonnak nemcsak történelmet és egyházat formáló teológiai munkásságára figyel fel napjainkban egyre inkább a világ kereszténysége, hanem fordulatokban rendkívül gazdag életpályája iránt is meglepő módon megnőtt az érdeklődés. Bizonyítja ezt a nemrég világszerte bemutatott Luther-film, amelyet egyházaikon belül és kívül egyaránt sok vita és elemző értékelés követett.

Népszerű irodalmi feldolgozások többször napvilágot láttak ebben a témában a 19. és 20. század folyamán külföldön is, hazánkban is. Többben igyekeztek regényes formában is bemutatni a középkor és újkor határán lezajló társadalmi

változásokat és egyúttal népszerűsíteni annak szellemi motorját, az ismeretlenségből feltűnő Ágoston-rendi szerzetesnek Wittenbergben végbevitt professzori-prófétai munkásságát. „A művelt kö-

zönség s különösen az ifjúság számára” írt Luther-életrajzot Masznyik Endre (Pozsony, 1887), Isten embere címmel pedig Varsányi Mátyás (Budapest, 1938). Kelen-dő volt a tudós német emigráns professzor, Richard Friedenthal Luther élete és kora című, könnyed stílusban írt könyve (Budapest, 1973), amelyet még teológusaink is szívesen elolvastak a könnyebb vizsga reményében...

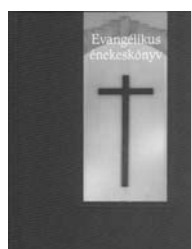
A „könnyű műfajú” kötetek sorába tartozik Guido Dieckmann Luther című könyve, amelyet nemrég a Superbook Alapítvány adott ki magyar nyelven. A fiatal, 1969-ben született német szerző eddig három történelmi regényt írt, amelyek közül az utolsó (Die Magistra) Luther unokahúga körül zajló bűnügyi történet volt. Talán már ez is jelzi, hogy a reformátorról írt háromszáz oldalas könyvet semmiképpen ne hiteles és teljes életrajznak tekintjük, hanem sokkal inkább a Luther-film forgatókönyvének.

Dieckmann regényének már a címlapján is ezt olvashatjuk: „Könyv a filmhez!” Ilyen értelemben valóban hasznos olvasmány, és bár valószínű, hogy a forgatókönyv megírását valóságos teológiai műhelymunka előzte meg, mégis a költői képzelet szabadsága jellemzi az egyes fejezetek eseményeinek regényes megfogalmazását.

A sikerfilm jobb megértéséhez is hozzájáruló kötet bizonyára sok, talán egyházon kívüli olvasóban is felkelti az érdeklődést Luther Márton iránt, hiszen reformátorunk működése nem korlátozódik csupán a teológia területére, hanem napjainkban is aktuális, továbbgondolkodásra érdemes kérdéseket vet fel.

■ FABINY TIBOR (ID.)

Guido Dieckmann: Luther – Aki megváltoztatta a világot. Superbook Alapítvány, Budapest, 2005. Ára 2790 forint.

Pünkösöd óta kapható az Evangelikus énekeskönyv új, javított kiadása két különböző – kis és nagy – formátumban. (Luther Kiadó, Budapest, 2006. Ára 1050, illetve 1600 forint.)

A könyv a Luther Kiadó könyvesboltjában (1085 Budapest, Üllői út 24.) és a Huszár Gál papír- és könyvesboltban (1054 Budapest, Deák tér 4.), valamint gyülekezeti iratterjesztésben is kapható.

Úton a fejünktől a szívünkig

Vannak olyan könyvek, amelyeket gyorsan átfutunk, olvasásuk közben jól szórakozunk, és kikapcsolódunk. David A. Seamands Gyógyító sebeink című műve nem tartozik közéjük. Lassan, rövid szakaszokként haladhat csak vele az ember, különben nem jut el hozzá az alkotás gazdagító üzenete.

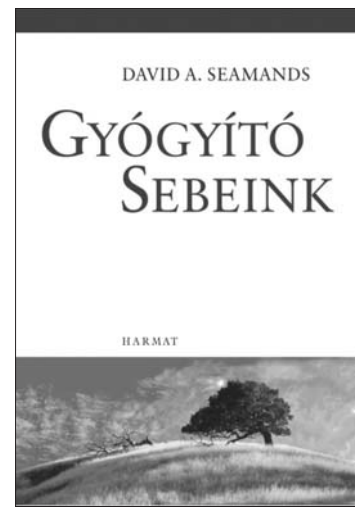
Azt mondják, a leghosszabb út az, amelyik a fejünktől a szívünkig vezet. Sajnos hívőként is igaz marad ez. Megtérésünkkel nem oldódik meg automatikusan minden gondunk, nem gyógyul meg minden sérülésünk, nem rendeződik azonnal minden régen elrontott kapcsolatunk, rossz beidegződéseink nem állnak helyre érintés nélkül. Szeretnénk azt hinni, hogy minden magától megjavul, de gyakran felismerjük – s ez fájdalmas –, hogy mégsem így működik a dolog. A fejünkkel felfogott igazságoknak a szí-

vünkkel megértetté kell válniuk, hogy elfogadhatjuk, átélhessük a kegyelmet és azt, hogy Isten elfogad bennünket, ami

aztán csakugyan véghezviszi bennünk a változásokat. Sok mindent tudunk, talán még beszélni is képesek vagyunk róla, de átítatta-e a lényünket az elfogadottság gondolata? Itt fordul a kocka.

Hogy valakit megértsünk, ahhoz időt kell szánnunk rá, végig kell hallgatnunk, meg kell tisztelnünk a figyelmünkkel. Istennel kapcsolatban sincs ez másképpen. David A. Seamands könyve segít abban, hogy elmélyüljünk a szerető Atya rólunk, életünkéről, sebeinkről szóló gondolataiban. A vele töltött idő alatt sokféle gyógyulást, ráeszmélést élhet át az, aki kész megállni és lassan, őszintén, figyelve jelen lenni.

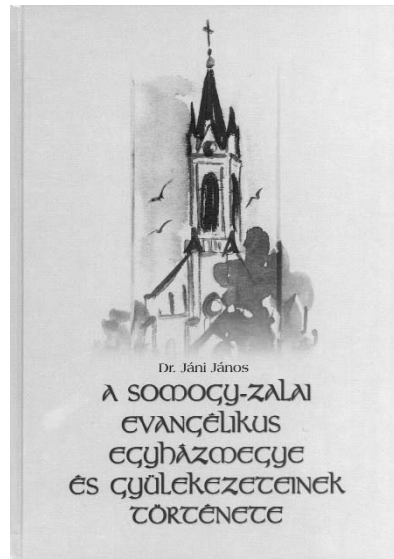
■ – FÜLLER –

David A. Seamands: Gyógyító sebeink. Harmat Kiadó, Budapest, 2006. Ára 1400 forint.

Évszázadok üzenete

Ha egy kutató egyházunk történelméről gyűjt anyagot, általában a magasabb egyházkerületi szinteken kezd kutatni. Pedig az egyháztörténelem igazán fontos pillanatai és döntései mindig a gyülekezetek szintjén történnek. Bizonyára ez a gondolat motiválhatta dr. Jáni Jánost, a Somogy-Zalai Evangélikus Egyházmege

gyűjteményi felelősét, amikor megírta, illetve egybeszerkesztette az egyházmege és gyülekezeteinek a történetét feldolgozó kiadványt. A több mint 350 oldalas, igényesen összeállított könyv az elmúlt év elején került ki a nyomdából, két hónappal később – sikerét látva – pe-

dig már arról döntött a presbitérium, hogy jelenjen meg a bővített, második kiadás is. Így is történt: már a bővített, átdolgozott kiadást is kezükbe vehették az olvasók. Mindkettőhöz az egyházmege korábbi esperese, Smidéliusz Zoltán püspökhelyettes írt előszót.

A közel fél évezred történetét tárgyaló kötet két fő részből áll. Az első részben a szerző az egyházmege kialakulását tekinti át időrendben, a lutheri reformáció térhódításától kezdve az esperes-ségek szerveződésén, az új egyházmegei határok 1952-ben történt kijelölésén át a mai állapotok létrejöttéig. A könyv ezen a ponton – a történelem adta kényszerűségből – kilép a címében említett keretek közül, hiszen a mai Somogy-Zalai Egyházmegeben élő gyülekezetek többsége korábban más egyházmegekhez tartozott.

A kötet második részében az egyházmege tizenhét anyagyülekezetének múltjáról olvashatunk. A szerző pontosan látja, hogy egyházunk tagjai Magyarországon többségükben szóróványban élnek. Ezért egyházmegeje területén aprólékos munkával gyűjtötte össze a szétszórtodott evangélikusságról szóló adatokat. Az egykor virágzó, de mára szóróványsorsra jutott gyülekezetek – Barlahida, Somogydorocska – múltját is fontosnak tartja bemutatni.

Az összeállítás olyan precíz, hogy akár névtárnak is beillene: az egyes gyülekezetek történetét tárgyaló rész előtt

olvashatók az egyházközség adatai (a lelkesi hivatal elérhetőségei, illetve a tisztségviselők és presbiterek aktuális névsora, valamint az egyházközségek anya- és társgyülekezeteinek jelenlegi lélekszáma); továbbá arról is tájékoztatást kap az olvasó, hogy mióta vezetnek az adott gyülekezet anyakönyveit. Az egyes gyülekezetektörténeti fejezetek végén megtalálható a lelkesek, tanítók, előjárók névsora, valamint olvasható néhány megállapítás az egyházközség jelenéről (a hitoktatás helyzetéről, az istentiszteletek látogatottságáról); a fejezeteket a felhasznált forrasmunkák bibliográfiája, valamint az egyházközségek pecsétjeinek lenyomatáról készült fotók, illetve a gyülekezetek elhelyezkedését bemutató térképrészletek zárják. A tanulmánykötet használatát személy- és helynévmutató könnyíti meg; a kiadványt függelékként közel száz – templomokról, parókiákról készült – színes fotó is gazdagítja.

■ MENYES GYULA

Dr. Jáni János: A Somogy-Zalai Evangélikus Egyházmege és gyülekezeteinek története. Második, bővített és átdolgozott kiadás. Somogy-Zalai Evangélikus Egyházmege – Petit Real Könyvkiadó, Budapest, 2005. Ára 1200 forint. Kapható a Kaposvári Evangélikus Egyházközség lelkesi hivatalában (7400 Kaposvár, Kosuth u. 39., tel.: 82/416-467), illetve az egyházmege gyülekezeteinek lelkesi hivatalaiban.

Őszi szivárvány – kora nyáron

Nem természeti jelenségről, hanem egy író-olvasó találkozó szép alkalmáról szeretnék hírt adni, talán kedvet csinálva ezáltal ahhoz, hogy az olvasó megszerze és elolvassa a néhány hónappal ezelőtt megjelent kötetet.

A rendezvény június elején volt Kőszegen, a Chernel Kálmán Városi Könyvtár olvasótermében. A könyvből részleteket olvasott fel Noszek Katalin, a helyi Evangélikus Mezőgazdasági, Kereskedelmi és Informatikai Szakközépiskola tanulója, a Budaker Gusztáv Zeneiskola tanárai és növendékei pedig igen szép zeneszámok előadásával „hangulatosították” a bemutatót. Jelen voltak a „Gyurátz-lányok”, azaz a kőszegi Gyurátz Ferenc Evangélikus Leánygimnázium egykori diákjai is – Pestről és máshonnan érkezettek meg a Kőszegen élők egyaránt –, hiszen a könyv írója közülük való. Nem túlzás azt állítani: ritka nagy számú közönség, sőt közönség is jött össze, megtöltöttük a szép nagy olvasótermet. S az ott töltött néhány óra igazán jó alkalom volt arra, hogy régi emlékekben és a mai közösségben – a hideg napok ellenére is – felmelegedve, megújulva induljunk tovább.

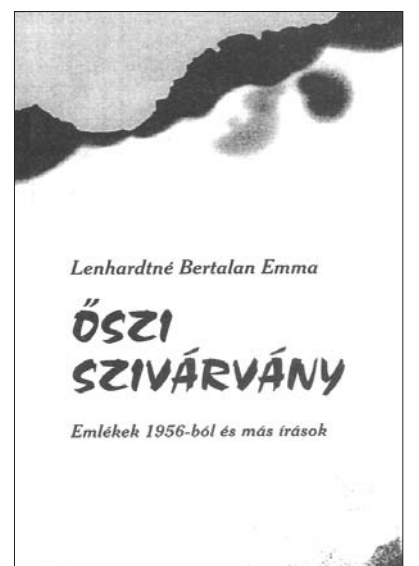
A bemutatott kötet címe: Őszi szivárvány. Lenhardtné Bertalan Emmának ez a második könyve, ám publikációi sorában már a sokadik. (Az első kötet, az Évtizedek sodrásában sokunknak isme-

rős.) Az új mű legnagyobb része az író-nő 1956-tal kapcsolatos emlékeit tartalmazza. A szerző a forradalmat Budapestben élte át, s miként a „pesti srácok”, ő is vágott a szabadságra. Innen kapta a könyv a címét: jó erre a „szivárványra”, a szabadságra, a reménységre, az új lehetőségekre szivárványára emlékezni – igaz, hogy utána jött a kiábrándító november –, amely jelzés volt nemcsak nekünk, hanem talán az egész világnak. Érdekes az '56-os eseményeket egy aszszony szemével látni – a szerző csak azért nem vett részt bennük aktívan, mert a kisgyerekekkel volt otthon.

A könyv további része nagyrészt olyan írásokat tartalmaz, amelyek az Evangelikus Élet hasábjain, illetve az Evangelikus naptárban már megjelentek. E cikkek végigjárják az egyházi esztendő, valóban ünneppé akarják tenni az ünnepi pillanatokat, napokat. Érdemes lenne egy-egy ünnep alkalmával a megfelelő részt egyedül vagy talán közösségben is újraolvasni! Szerzőjük meleg szívről és jó tollú íróról tanuszkodnak ezek az írások, amelyek láthatóan az igazi értékeket igyekeznek észrevétni az olvasókkal.

A találkozáson elhangzott: aki Párizsban járt, visszavágyik oda. Ugyanezt vallja az író-nő Kőszegről. Ennek a kisvárosnak varázsa és vonzereje van. Legáltalában a „Gyurátz-lányok” ezt érzik,

vallják és akarják továbbadni a mai „utódiskola” növendékeinek. S úgy tűnik, hogy az intézmény fogékony és nyi-

tott erre. Érdekes volt látni a mai lányokat, akik a bemutató végén odamentek „Emma nénihez”, és megköszönték a szép estét.

■ KEVEHÁZI LÁSZLÓ

Lenhardtné Bertalan Emma: Őszi szivárvány – Emlékek 1956-ból és más írások. Czupi Kiadó, Nagykanizsa, 2005. Ára 1900 forint.

DSIDA JENŐ

Alázatos, könyörgő zsolttár

Jóságos Isten, áldott szívű kertész,
ki minden reggel átsétálsz a kerten,
akit csodálunk gyökereket verten,
figyelj: egy dudva zsolttárt énekel!

Jóságos Isten, áldott szívű kertész –
Szirmaim nem szép, pompás csillagok;
csak egy tövises, csúf növény vagyok,
lekonyult, béna, bús, haszontalan.

Dudvának hínak. Mindenek gyűlölnék:
megtűz a nap és kínoz a hideg,
mert nincs gyümölcsöm soha senkinek,
s én – mégis élni, élni akarok!

Mert, látod, mégis szép a madárénekek
és mégis szép a tavasz, illat, fű, rög,
s a kis méhecske énnekem is zümmög
és élni, élni, élni akarok!

Jóságos Isten, áldott szívű kertész!
Nekem nem árthat, aki örömetől,
Csak Te ne bánts, ne tépj ki gyökereztől:
a kis dudvának legyen irgalom!

A fájón-édes élet napjai
legyenek mind-mind kiürített kelyhek,
s Te légy, akinek zsolttárt énekeljek,
míg lassudan a kerten áthaladsz!

S a kis, szomorú, mihaszna dudvára
– kérlek Istenem: – olykor rátekintsél,
s az több lesz neki minden drága kincsnel.
Ne tépj ki Uram! Élni akarok!

FOTO: MAGY BENCE

Megvan az ideje a telefonálásnak...

Tavaly egy többnapos infúziókúrán kellett részt vennem. Mielőtt elkezdtem, arra gondoltam, hogy a kórházi ágyon fekve, a „kényszerszabadság” idején sok olyasmire jut majd időm, amire a mindennapos rohanás közben nem tudok lehetőséget és alkalmat találni. Úgy terveztem, hogy néhány új evangélikus könyv és folyóiratszám olvasásával töltem ki ezeket az „üres” órákat, pótolván, amit addig elmulasztottam – de próbálkozásom szinte eredménytelen maradt.

Ágyszomszédom ugyanis szinte szüntelenül... Nem, nem hangosan imádkozott, hanem telefonált. Valóban szüntelenül, mert például arra a röpke fél órára sem kapcsolta ki a mobilját, amíg az infúzió szép lassan lecspege. Hiszen amíg a bal karjában a tű volt, jobbajával vígan tudta fogadni a sűrűn érkező hívásokat. A „félfüles” mondatokból kiderült, valamilyen kereskedő lehetett, és ügyfelei még itt sem hagyták békén; valószínűleg nem is tudták, hol van, és mi a baja. Én megtudtam: a feje fájt egyfolytában, egy korábban eredményesen kezelt agyembólia visszamaradt következményeként. De az idő pénz, az üzlet nem állhat meg, ezért betegünk most talán még sűrűbben hívta üzletfeleit, mert több ideje volt rá. Néha ki is kéredezte néhány órára, a csak személyesen elintézhető, életfontosságú (?) ügyek lebonyolítására. Úgy vélte, levelező tagozaton is letudhatja a kezeléseket, mintegy bejáróként: minek az állandó bent tartózkodás? Hogy köz-

ben talán pihennie kellett volna a marokszámra kapott gyógyszerek és más kezelések miatt, az őt nem izgatta. A telefonja állandóan be volt kapcsolva, így szó sem lehetett kikapcsolódásról.

Talán ma már nem csak a menedzserbetegsége ez az örült rohanás és a csendben lenni, önmagukkal egyedül lenni nem tudás – még a felkiáltójelnek szánt kórházi ágyon sem! Szobatársam is állandóan csak e világi, üzleti életet akart adni az éveknek ahelyett, hogy gyógyulását pihenéssel elősegítve talán további éveket adhatott volna! Az az ember, aki még ilyen kényszerhelyzetben sem tud csendben lenni, „munka- és telefonbőjtöt” tartani, igen nehezen hallhatja meg Isten halk és szelíd hangját, mint Illés a Hóreb hegyén, ahová negyven nappal és éjjelen át tartó, kimerítő gyaloglás után érkezett meg.

A Prédikátor, ha ma élne, bizonyára azt is tanácsolná annak, aki egyáltalán időt szakítana intelmeinek elolvasására: „Megvan az ideje a telefonálásnak, és megvan az ideje a telefonálástól való tartózkodásnak...” Mózes is kibírta negyven napig a földi információk nélkül – mint ahogyan „kenyeret nem evett, vizet sem ivott” – a Sínai-hegyen, amikor Istennel beszélt, s „felírta a táblákra a szövetség ígét, a tíz ígét” (2Móz 34,28). De jó, hogy Áron nem hívhatta le idő előtt a hegyről egy sürgős SMS-sel! Az Úr Jézus is mindentől tartózkodott negyvennapos pusztai magányában, csak az Atyával való közvetlen kapcsolattól, az imádkozástól nem.

Ezekből a példákban talán megérthetjük, hogy Istent elsősorban a külső és belső csendben lehet meghallanunk. És hogyha őt ugyanazon pillanatban minden, e földön most élő teremtménye felhívna a saját imádságfővonalán, akkor sem lenne foglalt egyikünk számára sem. Nem a hangpostája lenne bekapcsolva, és nem irányítaná át a beszélgetést elfoglaltság miatt valamelyik főnyalhoz...

Nem kellene-e gyakrabban élnünk ezzel a lehetőséggel...?

■ –1–5

Lomtalanítás

Megrepedt gyermekkád, régi könyvek, korhadtt, kopott bútorok... Lomtalanítás. Megszokott útvonalamon haladok el a feleslegessé vált kacatok előtt. Az egy-egy kerületre kiterjedő selejtezés rövid ideig tart, a kitűzött időpont előtt egy nappal kezdenek emelkedni a kupacok, egy nappal később pedig már nyoma sincs a sok hasznavehetetlen holminak. Kidobni mindent, ami értéktelenné vált. Rendet teremteni a környezetünkben. Megtisztítani házunkat, lakásunkat mindattól, amire már nincs szükségünk.

Bárcsak szívünket, lelkünket is megtisztítanánk legalább néha-néha mindattól, ami felesleges teherként nehezedik rá! Megszokásoktól, vélt igazságoktól, meg nem bocsátott szavaktól és tettektől, haragtól. Próbáltuk már? Egyedül nem megy? Nem baj, hiszen ebben a nehéz küzdelemben nem vagyunk magunkra hagyva, bármikor kérhetünk „felső segítséget”, hiszen „közel van az Úr a megtört szívűekhez, és a sebzett lelkűeket megsegíti” (Zsolt 34,19).

A fővárosom tavasszal, nyár elején rendeznek lomtalanítási akciókat. A lé-

lek és az élet megtisztítására való törekvés szerencsére nincs időhöz kötve, bármikor elvégezhető. E cselekedet egyrészt emberi erőfeszítés, hiszen a mi akarásunk is szükséges hozzá. Másrészt azonban hatalmas isteni tett. Az Úr az, aki valóban át tudja formálni engedelmes gyermekeit. Nekünk „csupán” hagyunk kell, hogy az ő akarata legyen meg, és ne a miénk. Mert ő jobban ismeri szívünket, kérdéseinket, kétségeinket és képességeinket, mint mi magunk. Ezekre való tekintettel akarja kinek-kinek a legjobbat adni, és segíteni abban, hogy mindenki hasznos, élettel teli életet élhessen.

Am ez csak úgy lehetséges, ha megengedjük, hogy Isten legyen életünk Ura. Ha nem mi akarunk kiteljesedni, hanem engedjük, hogy ő teljesítse ki magát bennünk. Krisztus szavai is világossá teszik, hogy Isten nem azt várja, hogy a világhoz igazodjunk, hanem azt szeretné, ha teljesen és egészen rá mernénk bízni magunkat: „Mert aki meg akarja menteni az életét, elveszti, aki pedig elveszti az életét értem, megtalálja.” (Mt 16,25)

■ GAZDAG ZSUZSANNA

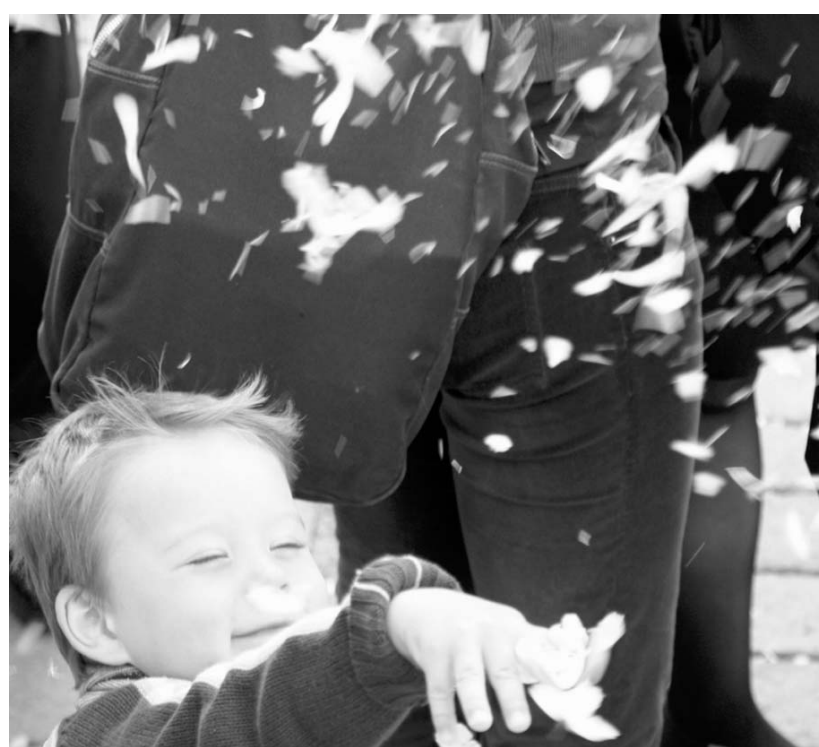

FOTO: LUKÁCS GÁBI

Kedves Gyerekek!

GYERMEKVÁR

Rovatgazda: Boda Zsuzsa

szőlőszemeket, belefacsartam a fáraó poharába, és a poharat a kezébe adtam. József Isten segítségével már mondta is a megfejtést. Csak azt kérte cserébe, hogy említse meg őt a fáraónak, és vitesse majd ki a börtönből.

Alighogy kihajtott, már ki is virágozott, és fürtjein nyomban megérett a szemek. Kezemből volt a fáraó pohara. Fogtam a

A szőlőfürtökön látható betűket helyes sorrendben összeolvasva egy-egy szót kaptok. Ezekből a szavakból megkapjátok a főpohárnok álmának a megfejtését.

RAIZ: JENES KATALIN

► Mostani sorozatunkban József történetével ismerkedhettek meg. Minden rész után – ahogyan eddig is – egy-egy rejtvényt oldhattok meg. Küldjétek be a helyes megfejtéseket (akár utólag is), és jutalmul összegyűjthetitek a szereplők papírfiguráit, melyekhez egy-egy ráadás ruha is jár. Postacímünk: Evangelikus Élet szerkesztősége, 1085 Budapest, Üllői út 24. A borítékra írjátok rá: Gyermekvár.

4.

Az Úr a börtönben sem hagyta magára Józsefet. A börtönparancsnok hamar megkedvelte őt. Látta rajta, hogy megbízható, ezért rábízta a foglyokat, József pedig felügyelte őket és a munkájukat.

Történt egy nap, hogy a fáraó főpohárnoka és a főszütemestere vétkezett az uralkodó ellen. Ezért mindkettőjüket abba a börtönbe vetették, ahol József is volt. Ráadásul a börtönparancsnok őt rendelte melléjük, hogy szolgálja ki őket.

Az egyik éjszaka mindketten álmot láttak, és ezeknek volt jelentésük is. Am a két rab nem tudta, hogy mi az. Amikor reggel József látta rajtuk, hogy szomorúak, megkérdezte tőlük az okát.

– Álmot láttunk, és nincs, aki megfejtse.

– Istennél van a megfejtés. Meséljétek csak el nekem! Én pedig elmondom nektek, mit akar velük üzeni az Úr.

A főpohárnok kezdte:

– Álmomban egy szőlőtő volt előttem. A szőlőtőn három vessző volt.

HETI ÚTRAVALÓ

Krisztus mondja: Aki titeket hallgat, engem hallgat, és aki titeket elutasít, engem utasít el. (Lk 10,16)

Szentháromság ünnepe után az 1. héten az Úr utasítást reggeli és heti igéi az Úr Isten élő szava meghallásának vagy elutasításának sorsdöntő kérdését állítják eléink az egyházi esztendő úgynevezett „ünneptelen” félévének a kezdetén. Pedig minden vasárnap Urunk feltámadását ünnepelehetjük – ez a mi feltámadásunk s örök életünk záloga, ha nem utasítjuk el őt! A „névtelen” gazdag ember sem e földi gazdagsága miatt kárhozott el, hanem mert semmibe vette Isten szeretetparancsát. Őt testvérel együtt nem hallgatott Mózesre és a prófétákra; „...az sem győzi meg őket, ha valaki feltámad a halottak közül” – mondta a hozzájuk hasonlókról Ábrahám Jézus példabeszédében (Lk 16,31). A feltámadás kétezer éve megtörtént, s azóta hangzik a jó hír: „Isten szeretet, és aki a szeretetben marad, az Istenben marad, és Isten is őbenne.” (1Jn 4,16b) A gazdag is akkor kerülhetett volna Ábrahám kebelére, ha szerette volna Lázárt, akit mindennap láthatott éhezni. „Mert ha hittemmel megismerem, hogy mennyire szeret engem az Isten, akkor a szív a felebaráti szeretethez lát hozzá. Ha látja, hogy meztelen, felruházza, ha éhes, táplálja, és így tovább.” (Luther) Jézus maga előtt küldte ki hetvenkét tanítványát, hogy ezt hirdessék: „Elközelített az Isten országa.” S nekik mondta: „...és aki engem elutasít, az azt utasítja el, aki elküldött engem.” (Lk 10,9,16) Dáviddal együtt te is bizakodhatsz az Úr szeretetében, elmondhatod: „A te hűségemben bízom, Istenem! Szívem örül segítségednek.” (Zsolt 13,6; Lk) Jójákim elégette a Jeremiás jövődöléseit tartalmazó tekercset. Nem akarta meghallani Isten üzenetét – „...ha megtérnek a rossz útról, én megbocsátom bűnüket és vétkeiket” (Jer 36,3) –, s az Úr is elvetette őt. Pál megszerette a thesszalónikai gyülekezetet. „Ingyen” hirdette nekik Isten örök evangéliumát: „...milyen szentek, igazak és feddhetetlenek voltunk közöttetek, akik hisztek” (1Thessz 2,10), s Isten beszédeként fogadták be a hirdetett ígét! Jézus helyre állítja Pétert, és elhívja a(z ember)halászt a (lelki)pásztori szolgálatra, amelynek egyetlen előfeltétele az, hogy igennel tudjon válaszolni a „Szeretsz-e engem?” kérdésre. Jézus hívó szava minden mai tanítványához is szól: „Kövess engem!” (Jn 21,15–19) Az utolsó vacsora után, Júdás árulásának tudatában az apostolok legfontosabb kérdése, „hogy ki a legnagyobb közöttük?”. A nekik szolgáló Jézus szerint az, aki az asztalnál ül, s rájuk hagyja a királyságot az ő országában, hogy „királyi székekre ülve ítéljék Izrael tizenkét törzsét” (Lk 22,24,30). Keresztelő János születésének ünnepére az édesapja szavaival emlékezzünk: „Te pedig, kisgyermek, a Magasságos prófétája leszel, az Úr előtt jársz, hogy előkészítsd az ő útjait...” (Lk 1,76) Zakariás, az előfutár így énekel fia legfontosabb feladatáról: „...hogy megtanítsd népet az üdvösség ismeretére, búneik bocsánata által, Istenünk könyörülő irgalmáért...” (Lk 1,77,78) Harmincévesen „Jézusunk a Jordánhoz ment, / Mert úgy tetszett Atyjának, / Hogy János keresztelje meg, / Hisz várja szent szolgálat” (EÉ 295,1).

■ GARAI ANDRÁS

A budavári evangélikus gyülekezet presbitéri gyűlése június 6-án testvéri beszélgetésen tárgyalta meg a lelkészek által előterjesztett nyilatkozatot, amely egyházunk tényfeltárási bizottságának az országos közgyűlés számára készített jelentésével kapcsolatos. Fontosnak éreztük azt, hogy az ellentmondásos kor feszültségeit csak a teljes igazság feltárásával és megbékéléssel lehet feloldani. A hosszúra nyúló, személyes hangú beszélgetés végén a presbitérium támogatta a nyilatkozat közzétételét. Ezért ezt most az Evangélikus Élet olvasói és az érintettek, illetve élő hozzátartozók elé tárjuk. Szeretettel:

A Budavári Evangélikus Egyházközség elnöksége

Nyilatkozat

Az egyházunk közelmúltjának feltárásával foglalkozó bizottság első jelentésében négy, ügynöki tevékenységet végző személyt nevezett meg. Közülük hárman budavári gyülekezetünk lelkészei voltak. Ezért a presbitérium szükségesnek látja, hogy az alábbiak szerinti véleményét nyilvánítsa.

A presbitérium tudomásul veszi a tényfeltárási bizottság megállapítását, amely szerint Várady Lajos esperes, dr. Ottlyk Ernő püspök és dr. Nagy Gyula püspök ügynöki tevékenységet folytatott. A részletes tevékenység kutatási munkája azonban még várat magára.

A történeti tényfeltárási bizottság megállapítását a presbitérium sajnálattal, de ítélet nélkül fogadja, magát Isten ígéjéhez, Jakab apostol intéséhez tartva: „... az irgalmasság diadalmaskodik az ítéleten.” (Jak 2,13)

Ezzel azt is kifejezésre kívánjuk juttatni, hogy az érintetteknek a gyülekezetben végzett szolgálatáról nem feledkezünk meg, és amit Isten rajtuk keresztül adott a gyülekezetnek és tagjainak, az nem lett semmissé.

Dietrich Boenhofferrel valljuk, hogy Jézus Krisztus keresztyje minden embernek szól, ezért imádkozunk azokért, akik helytelenül cselekedtek akár a múltban, akár a jelenben.

Budapest, 2006. június 6.

BALICZA IVÁN igazgató lelkész, BENCE IMRE esperes, MADOCZAI ZSOLT felügyelő

HIRDETÉS

Meghívó

Szeretettel várjuk az Északi Egyházkerület egyházközségeinek testvéreit és családtagjait családi szeretetnapra Miskolcra június 25-én, vasárnap 10-től 16 óráig.

Program: • 9.30: Gyülekezés, előkészületek, éneklet • 11.00: Istentisztelet úrvacsorai alkalommal; ígét hirdet Laborci Géza nyíregyháza-kertvárosi lelkész • 13.00: Ebéd • 14.00: Dicsőítő énekek, díjkiosztás, szellemi és sportvetélkedők • 15.00: Éneklet, záró áldás • Egész nap gyerekprogramok folyamatosan.

Egyházközségeink csoportjai között bográcsgulyásfőző-versenyt hirdetünk meg, amelyre várjuk a jelentkezéseket.

Kérjük, részvételi szándékukat jelezzék június 22-ig, mert csak ez esetben tudunk részletes információt adni. Cím: Miskolci Evangélikus Egyházközség, 3530 Miskolc, Hunyadi u. 8. E-mail: luther@chello.hu. Tel./fax: 46/505-727; 46/505-726.

HIRDETÉS

Pályázat óvodavezetői állásra

Az Irsai Evangélikus Egyházközség presbitériuma pályázatot hirdet az Irsai Evangélikus Egyházközség Mustármag Óvodájának vezető óvónői állására.

A pályázat feltételei: szakirányú végzettséget igazoló óvónői oklevél vagy evangélikus lelkészi oklevél; legalább 5 éves óvodapedagógusi vagy (lelkészi képesítéssel) legalább 5 éves (nik)oktatói gyakorlat; nem előzőről történt megbízás esetén intézményvezetői szakképesítés; kereszteselési és konfirmáció igazolás; lelkészi ajánlás; a MEE 2005. évi VIII. tv. 2. rész XII. fejezetének 60. §-ában meghatározottak.

Bérezés a Kjt. besorolás szerint. A megbízás 6 évre szól. A pályázat beadási határideje: 2006. július 31.; elbírálási határideje: 2006. augusztus 31.

Postacím: Irsai Evangélikus Egyházközség, 2730 Albertirsa, Luther u. 3.

A pályázatnak tartalmaznia kell a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, megnevezését, részletes szakmai élettrajzát, illetve az intézmény vezetésére vonatkozó szakmai programját és elképzelését.

A pályázathoz mellékelni kell a szükséges képesítést igazoló irat(ok) hiteles másolatát; intézményen kívüli pályázó esetében érvényes erkölcsi bizonyítványt is.

ISTENTISZTELETI REND / 2006. június 18.

Szentháromság ünnepe után 1. vasárnap. Liturgikus szín: zöld. Lekció: 1Jn 4,16b–21; 5Móz 6,4–9. Alapige: Lk 16,19–31. Énekek: 65., 232.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv., Júdás evangéliumáról) Balicza Iván; de. 10. (német, úrv.) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv., Júdás evangéliumáról) Balicza Iván; du. 6. Széchezy Béla; **II., Hűvösvölgyi út 193., Fehé de.** 10. (úrv.) Herzog Csaba; **II., Modori u. 6.** de. 3/4 II. Sztójánovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. (összegyülekezés napja) Takácsné Kovácsné Zselma; du. 4. (vecsernye) Nánai László Endre; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. Bálintné Varsányi Vilma; **Újpest, IV., Lebstüch M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Gerőfi Gyuláné; de. 11. (úrv.) Smidélus Gábor; du. 6. (úrv., ifjúsági) Kovács Áron; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Aradi György; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. (úrv.) Kertész Géza; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák) Szpisák Attila; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Kertész Géza; **VIII., Vajda P. u. 33.** de. 9. Wiszkidenszky András; **IX., Gát utcai római katolikus templom** de. 11. (úrv.) Szabó Julianna; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. fél 11. Wiszkidenszky András; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) Blázy Árpád; de. 11. (úrv.) Blázy Árpád; du. 6. Petri Gábor; **XI., Németszőlgyi út 138.** de. 9. Petri Gábor; **Magyar tudósok krt. 3. (Egyetemi Lelkészség)** du. 6. (úrv.) Barthel-Rúza Zsolt; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.); **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Kende György; **XIII., Frangepán u. 41.** de. fél 9. Kende György; **Zuglói, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamásné; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamásné; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Kende K. Péter; **Rákospalota, XV., Régi Főti út 75. (nagytemplom)** de. 10. Bátorovics Gábor; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. Blatniczky János; **Mátyásföld, XVI., Prodam u. 24.** de. 9. Blatniczky János; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Kósa László; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Kósa László; **Rákocsaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Eszlényi Ákos; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. Eszlényi Ákos; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. Győri Gábor; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. Győri Gábor; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Máttyás; **Budaörs, XXII., Játék u. 16.** de. 10. Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza; **Názáret-templom, Mátrászentimre-Bagolyirtás** de. 11. Veperdi Zoltán.

■ Összeállította: BODA ZSUZSA

Egy új „ügynöklista” és az igazság

Válasz egy újabb „ügynökteleplezésre”

Mély megdöbbenéssel és szomorúsággal olvastam az egyházunk közelmúltjának feldolgozásával foglalkozó tényfeltárási bizottság nemrég közzétett első jelentését. Eszerint több mint ötven, ügynöki tevékenységgel gyanúsított evangélikus vezető személyiségből „most csak négy nevet hoztak nyilvánosságra”. Közülük három már nem él, csak a negyedik, aki hazai egyházunk legidősebb, nyugdíjas püspöke. „Audiatur et altera pars” – meg kell hallgatni a másik felet is! Régi latin igazság, ezért írom ezeket a sorokat a szívem ütő, súlyos meggyanúsításomra.

Legelőször is: a tényfeltárási bizottságnak csupán két tagja áll e mögött a „leplezés” mögött, akik maguk nem éltek át azokat a rettenetes éveket a Rákosi-diktatúra idején. Másodszor: kemesenáljai evangélikus őseim, győri ifjúságom (Kapi Béla, Túröczy Zoltán, Ittész Mihály) lelki vezetése és a győri bencés gimnázium szigorú, de ökumenikus nyitottságú nyolc éve) indított azokban az években a lelkészi pályára. Évekkel később a Budapestre átköltöztetett Evangélikus Teológiai Akadémián ismertem meg Ordass Gyula püspökünket, és lehettem több éven át legközelebbi, fiatal munkatársa. Emiatt állandó állambiztonsági megfigyelés alatt álltunk egész családommal együtt. Az akkor rólam készült jelentés-

sek, amelyeket az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárában magam is végigolvashattam, a legvadabb hangon támadnak, és az „egyházi reakció” egyik fő harcosának s az „Ordass-tábor” fő teológusának neveznek.

Ordass püspök törvénytelen eltávolítása után csaknem tíz éven át az én akadémiankról való eltávolításom is állandóan napirenden volt. Az 1965 utáni években – megismerve hazai és külföldi teológiai munkámat – három genfi egyházi világszervezet (a Lutheránus Világszövetség, az Európai Egyházak Szervezete és az Egyházak Világtanácsa) is meghívott genfi munkatársai közé. Ebben az időszakban valóban megpróbálkoztak ügynöki beszerzéssel – nem vállaltam. Végül is megelégedtek írott elkötelezéssel, hogy külföldi szolgálatom alatt a szocialista rendszert nem kritizálom, és megbízásom letelével családommal együtt hazatérünk.

Újra itthon 1982-ben püspökké, majd Káldy Zoltán halála után, 1987-ben országos egyházunk püspökévé választottak gyülekezeteink. Ebben az időben – az 1975-ös helsinki egyezmény után – már a Szovjetunió is vállalta a vallás szabad gyakorlásának kötelezettségét, és így megindulhatott a „keresztyény-marxista párbeszéd”, végbemehetett az 1984-es budapesti VII. evangélikus világyűlés.

Ebben a közel tíz évben rendszeresen, átlagosan kéthavonként, találkoznom kellett az állam képviselőivel az állam és egyházunk közötti kérdések megbeszélésére. Az állam képviselői azonban ezen a tárgyalásokon – mint ez később kiderült – nem az Állami Egyháztügyi Hivatal, hanem valójában az állambiztonsági szolgálat ügynökei voltak. Minden megbeszélésünket titokban magnószalagra vették, és ezekből készítették el „ügynöki jelentéseimet” (Egressy fedőnével). Közben természetesen megkérdeztek a genfi világszervezetek munkája, személyei, a világ egyházainak a szocializmushoz való viszonyulása és a külföldön élő magyar lelkészek felől. Így gyűlt össze az a mintegy ezeröttszáz oldalnyi hatalmas anyag, amelynek egyetlen sorát sem én írtam és nem is ismerhettem. Őszintén sajnálom, hogy ifj. Zászkaliczky Pálné és dr. Balás István ezeket az állambiztonsági ügynökök által készített jelentéseket gyanú nélkül elfogadták az én „ügynöki jelentéseimként”! Ez remélem, hogy további alapos kutatásaik és a többi ötven „ügynök” iratainak teljes feltárása majd az ő számukra is igazolja az előbbieken elmondottakat.

Isten végtelen kegyelme, Krisztus Urunk megbocsátó szeretete legyen mindnyájunkkal!

■ DR. NAGY GYULA

Apósom, Várady Lajos neve – a Magyarországi Evangélikus Egyház tényfeltárási bizottságának egyházhoz méltatlan döntései és intézkedései következtében – az elmúlt napokban különös (elmarasztaló) megvilágításba került. A kimondott és a ki nem mondott, de érzékeltetett vádakra ő már nem tud válaszolni. A három és fél évtizede elhunyt lelkész családjának viszont joga (feltéve, hogy az e joggal való élest megadják neki) és kötelessége, hogy védelmében szót emeljen. Ezt megfelelő időben és megfelelő módon, minden esetben

meg fogjuk tenni. Az igazság és a tisztánlátás érdekében viszont kérem azokat, akik Várady Lajost személyesen ismerték (tehát nem hallomásból van véleményük róla), nyilatkozzanak: egyénileg károk érték-e őket a néhai cseplői és budavári lelkész intézkedései következtében? Írt-e vagy mondott-e nyilvánosan Várady Lajos olyat, ami miatt szerintük az egyháznak ma szégyenkeznie kellene?

Azok jelentkezését is kérem, akik Várady Lajos munkásságára, a tőle kapott mindenemű (lelki, anyagi) segítségre ma is jó szívvel

gondolnak. Visszaemlékezésüket címenre (Fasang Árpád, 1075 Budapest, Károly körút 3/A; e-mail: arpad.fasang@mail.datanet.hu) szíveskedjenek eljuttatni.

Azok számára pedig, akik őt nem ismerték, és nem is hallottak róla, személyét a következő – halála előtt öt hónappal készült – írásával szeretném szíves figyelmükbe ajánlani, amely először az Evangélikus Élet 1970. karácsonyi számában jelent meg.

■ FASANG ÁRPÁD

Az utolsó élő szó

múlását, nappal és éjszaka változását észre sem veszik, és nem ismernek meg senkit. Nem látják az elfordított, sírassal teli arcokat, nem érzik a búcsú gyengéd simogatását, szólni sem tudnak, nincsen utolsó élő szavuk a búcsúra, az áldásra vagy köszönetre.

Ki tudja, hánynak adatik meg az, hogy mondjon valamit az élet és halál találkozására előtti utolsó pillanatban, és hánynak van akkor is igazi mondanivalója? Azt hiszem, hogy az ilyenek kevesen vannak, nagyon kevesen... Kevesen azok, akik mindent elrendeznek, akik kétszen vannak, akik nem hitetik el magukkal, hogy még ráérnek, „majd máskor”... Ők a nagyok, a lélek nagyjai, azok a kevesek...

Akkor gondoltam arra, hogy ha valamiképpen időt kapnék erre és erőt, és választhatnék a szavak között, csak pár rövidke szót, ami nem több egy sóhajtnál, mit választanék?

Első gondolatom volt a feleségem. Joga is van hozzá, és szív szerint is jár neki. Eddig is több mint harminc éve hordoz engem, mint nehéz terhet, mindenféle bánatomat mindig reá raktam. Zsákutcákból mutatta vissza, kijelölte az utat, és reám pazarolta a reménység és az újrakezdés minden szépségét.

Azután a lányaimra gondoltam. Talán megtelne a szívük örömmel a bánatban, ha említeném a nevüket. De melyikét?

Vagy a legidősebb unokám? Aki most már lobogó hajjal fut, mert ő már elfelejtette, hogy milyen sokáig cipelte a súlyos gipszet a csípőficam miatt, de mi sokszor látjuk a képet ma is? Persze, hogy nem értené, miért éppen ő, mert még se az életet, se a halált nem érti, de egyszerűen talán felötlene benne, később, hogy mit jelent az az utolsó szó és utolsó név...? Vagy inkább kellene választanom a legkisebbet, aki maga a mosoly, a játék, az öröm, az elégedettség, és akivel már annyi közös, huncut kis játékunk van? Vagy melyiket válasszam a négy közül?

S akkor jutott eszembe anyám.

Már régen nincs közöttünk. De mégiscsak ő adott életet, ő volt az egyszerű asszony, aki merészen mert álmodozni felőlem, és eldöntötte sorsomat akaratával, s lettem, aki vagyok, mert ő volt a kezdet számomra. Amikor még

mezítlásos gyermek voltam, klottnadrágban és kis trikóban, hányszor beleültetett a papa által készített, pirosra festett talicskába, és tolt lefelé a Gábor utcában. „Majd egyszer én ülök bele, és te fogsz engem így tolni” – mondogatta, és soha, soha nem került erre sor. Az utolsó szót jaj, de megérdemelné...

És a papa? Aki nehéz ujjaival is játszott kis feles hegedűmön, és aki olyan csodálatosan tudott harmonikázni. És a jó munkatársaim? Mindazok, akiknek ez lenne a legeslegutolsó ajándék, ez az utolsó szó, mert együtt voltak velem számtalan küzdelemben, túrték idegességemet és szétzörtszórásokat?

Nem! Nem tudtam választani...

Ha választok egyet, bánthatnám a másikat, a többi. Pedig az az utolsó szó legyen olyan, ami szép, ami a búcsúszóbaan összeköt, amiben minden benne van és mindenki, akinek halálával tartozom.

Följebb kell menni...

Így jutottam vissza a gyerekkorom óta életem kísérő imádság kezdetéhez.

„Jövel, Jézus...”

Kicsi gyermekimádság, örök adventi könyörgés: „Jövel, Jézus!”

Jézus! – mindenség csodás világa, titok, ember, könny, kenyér, bűnbocsánat, új élet, Ige és igehirdetés, értelem, fantázia, szeretet, csöndes órák, gyülekezet, templom és testvérek. Minden és mindenki, amiért és akiért halálával tartozom, mert ő állította őket mellém a nagy terv szerint, apát és anyát, feleséget és leányokat, vöket és unokákat, munkatársakat és barátokat. Ő adta az utat, sokak, mások gondját, kevesek örömét, muzsikát és lármás utcáit, a ravaszokat és az őszinteket és a vígaszit fájdalom és halál ellen. Ő adta a kezdetet, azt a valahonnan, ahonnan indulni kellett, és kezében a befejezés is.

„Jövel, Jézus” – legyen ez az utolsó élő szó!

És ha mégsem az lesz?

Akkor is tudjátok Ti mind, akik ezt elolvastátok, hogy bármit is mondok, én ezt akartam mondani...

■ VÁRADY LAJOS

KÖRNYEZETVÉDELMI VILÁGNAP ÉS TEREMTÉSÜNNEP

A zaj- és kerozinjajokat is hallgasd meg, Urunk!

► **A Jézus Testvérei Ökumenikus Diakóniai Rend az idén 16. alkalommal rendezte meg a teremtés ünnepét, illetve a hozzá kapcsolódó konferenciát. Az idei tanácskozás fő témája a légi közlekedés által okozott zajoknak a lakosságra gyakorolt hatása volt. A résztvevők ezenkívül foglalkoztak az Európai Keresztény Környezetvédelmi Hálózat (ECEN) 2005. és 2006. évi tevékenységével is. A rendezvényre június 2-3-án került sor a Rákoshegyi Közösségi Házban.**

Külön érdekessége volt a tanácskozásnak, hogy a fő témával kapcsolatosan egy konkrét problémával, a Ferihegyi repülőtér által okozott környezetterheléssel is foglalkozott; ezt elősegítette, hogy az összejövetel XVII. kerületi civil szervezetek támogatásával jött létre.

A rendezvény első napja teljes liturgiájú ökumenikus istentisztelettel kezdődött. A prédikációk a fizikai zaj témájához kapcsolódva lelki elcsendesedésre hívtak, hiszen Jézus is fontosnak tartotta, hogy tanítványaival elvonuljon a „világ zajától”, és megtartsák a 46. zsoltár 11. versének intését: „Csendesedjétek el, és tudjátok meg, hogy én vagyok az Isten!”

Dr. Bóna Zoltán, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának főtitkára a konferenciát üdvözlő beszédében többek között a nem ártalmas, jó hangokról beszélt, mint amilyen az embereket összehívó harangszó vagy a Biblia számos tanúságtétele arról, hogy Isten szól hozzánk. A fő témát a konferencia elnöke, dr. Széchezy Béla József, az ökumenikus diakóniai rend apátja vezette be, aki egyetemi tanárként évtizedek óta foglalkozik a Ferihegyi repülőtér okozta zajterheléssel. *Edelényi Szabó Ákos*, a Rákoskeresztúri Polgári Kör elnöke előadásában kifejtette, hogy a rákoshegyi lakosokat különösen a Ferihegy 2-es kifutópálya forgalma zavarja

nagymértékben. E probléma egészen a nyolcvanas évek elejéig, a kifutópálya építéséig nyúlik vissza, s azóta különféle okokból eredő, hol enyhébb, hol egészen elviselhetetlen terhelésről számolnak be a helyi lakosok – a mérték többek között a repülőtér használatáról szóló törvény rendelkezéseitől, illetve a betartásuktól, valamint a repülőgépforgalom növekedésétől függ. A zajterhelésen kívül a repülőgépekből származó égéstermék jelentik a fő veszélyt, amelyek szerepet játszhatnak rákos megbetegedések kialakulásában.

Hirka Ferenc fizikus, környezetvédelmi szakmérnök a zaj egészségkárosító hatásairól tartott előadást; a repülési zaj esetében ez leginkább az alvás zavarásában mutatkozik meg.

Az előadásokat követő beszélgetésben, melyben helyi lakosok is részt vettek, az fogalmazódott meg, hogy e problémák kezeléséhez a civil szervezetek fokozottabb összefogására, a lakosok nagyobb aktivitására, a zajmérési adatok nagyobb nyilvánosságára, a légszennyezés és a rákos megbetegedések közötti összefüggés tudományos igazolására van szükség. Elhangzott, hogy például svájci repülőtereknél ma már a repülési adatok bárki számára elérhetőek, s így a nyilvánosság ereje is ösztönzi a repülőgépek irányítóit, pilótáit, hogy minél jobban betartsák a repülési szabályokat a légikikötő környékének nyugalma érdekében.

A rendezvény második napja áhítattal, Kaszás Sándor református lelkipáztornak a pünkösdi csodáról szóló prédikációjával kezdődött. A lelki bűnbánatra hívott az egyházaknak a közélet kérdései előtt való bezárkózása miatt, és lelkesen buzdított, hogy a Lélektől kapható bátorsággal törődjünk a körülöttünk élőkkel, és tegyünk bizottságot Isten szeretetéről tetteben és Jézus Krisztus nevének felvállalásával.

Ezután következett az ECEN tevékenységének értékelése, mely egyben a 2006. őszi megrendezendő nagygyűlés magyar előkészítésének egyik állomása

ÜZENET AZ ARARÁTRÓL

Rovatgazda: Jerabek-Cserpes Csilla
E-mail: ararat@lutheran.hu

is volt. Széchezy Béla József hangoztatta, hogy a környezetvédő tevékenységekkel kapcsolatban az egyház első feladata mindig a hitbeli alapok megfogalmazása. Szó volt – a tavalyi teremtésünnep folytatásaként is – az egyházak, gyülekezetek környezeti „menedzsmentjéről”, amely nem csak az egyházi létesítmények tervezését, üzemeltetését, a rendezvények környezetre is figyelő lebonyolítását jelenti: az egyháztagok lakásainak, házainak működése is egyházi ügy. Az „ökomenedzsmentet” pedig nem lehet elválasztani a szociális tevékenységektől és a gazdasági kérdésektől.

A nagypolitika nyelvén megfogalmazva a társadalmi berendezkedésnek a vadkapitalizmustól a környezetbarát szociális piacgazdaság felé kellene haladnia. Egy hozzászólásban konkrét példaként elhangzott, hogy az energiatakarékos hőszivattyús fűtési rendszert külön beruházás nélkül is bevezetik erre felkészült cégek, tehát nem mindig igaz az sem, hogy ami környezetbarát, az rövid távon többletberuházást igényel.

A konferencia helyet adott egy másik, ugyancsak XVII. kerületi kezdeményezés bemutatkozásának, amely Rákoskerteren egy ökumenikus templom létrehozásáért küzd. Továbbá képviseltette magát a Magyarországi Zöld Kereszt Egyesület, melynek elnöke, dr. Tarján Lászlóné a rendezvény egyik vendége volt.

A konferencia egyik eredménye egy, a repülőtér környéki konfliktusok kezelése érdekében megfogalmazott állásfoglalás, melyet a szervezők eljuttatnak az illetékesekhez.

■ BICZÓ DÉNES

EVÉL & LEVÉL & EVÉL & LEVÉL

Egy lépés a népegyháztól a hitvalló egyház felé

Népegyház: evangélikus szempontból azt jelenti, hogy mindenki, akinek a szülei evangélikusok (voltak), és őket evangélikusnak keresztelték, tagja a Magyarországi Evangélikus Egyháznak. Ez nagyjából a helyzet ma.

A hitvalló egyház azt jelentené, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyháznak azok a tagjai, akiknek a hétköznapijában szerepet játszik a Krisztus-hit, és életükhöz hozzátartozik az ünnep megszentelése, az istentisztelet. Ez a népegyházi létszámnak nagyjából a húsz százalékára igaz. – A népegyház mint társadalmi tényező a politikai életben ugyan még bír bizonyos jelentőséggel, de a mindennapi életben minimális szerepet játszik, sőt sokakban ellenszenvet vált ki. Érthető is, hogy egy népegyháznak, melyben a tagság túlnyomó többsége passzív, nincs hitele.

Lehet-e életképes egy szervezet, melynek körülbelül a nyolcvan százalék passzív tagokból áll? Nem volna-e legfőbb ideje, hogy lépéseket tegyünk annak érdekében, hogy népegyházból hitvalló egyházzá legyünk? Természetesen nem úgy, hogy a passzív tagokat valamilyen intézkedéssel kizárjuk az egyházból. Ők már gyakorlatilag kizárták magukat, bár ennek valószínűleg nincsenek tudatában, mivel az egyház és a vallás egyáltalán nem szerepel a gondolkodásukban.

A változás magától nem megy végbe. Ami magától történik, az a leépülés vagy a múltból még fennmaradt formákhoz való görcsös ragaszkodás, azaz a védekezés. A jövő lehetőségeit csak tudatos elhatározással és konkrét lépésekkel lehet elérni.

Az egyik lehetséges lépés az lenne, ha a konfirmációt mint templomi eseményt megszüntetnénk. A konfirmáció ma valaminek a befejezése, ellentétben az eredeti szándékkal, hogy valaminek a kezdetét jelentse. Legtöbben „kikonfirmálkodnak”, először és egyben utólag vesznek úrvacsorát. – Ha őszinték vagyunk, be kell ismernünk, hogy csak a konfirmandusok elenyésző kisebbségével sikerül tartós kapcsolatot teremteni. Vannak kivételek, van, ahol sikerül ifjúsági klubot alakítani, de ez kevés gyülekezetben valósul meg, és ott is csupán a fiatalok kis hányadának a részvételével.

Másodszor az a baj, hogy sokan úgy gondolják: dolguk Istennel a konfirmáció által egyelőre rendeződött. Az egyházra pedig legközelebb esetleg majd az esküvőjükkel kapcsolatban lesz csak szükségük.

Oktatásra szükség van... Kétségtelen, hogy a vallással kapcsolatban ma óriási a tudatlanság, de a konfirmandusoktatás nyomán – mint azt a tapasztalat mutatja – általában nem támad hit. A fiatalok maguk is látják, hogy valami nincs rendben, ezért egyre többen nem akarnak konfirmálni.

A konfirmáció helyett mást kell kitalálni. Például szükség lenne egy helyre, ahol a tizenéveseket feltétel nélkül elfogadják és befogadják – akár pingpongasztallal, akár biliárdal vagy csocsóval, anélkül hogy valamiféleképpen meg akarnák őket téríteni. Ez igazi szolgálat lenne, és a hitoktatáson keresztül meg is lehetne valósítani.

Evvél kapcsolatban az úrvacsora vételének lehetőségét is át kell gondolni. A családokat bátorítani kellene, hogy kezdettől fogva hozzák a gyerekeket a templomba, úrvacsora alkalmával együtt menjenek az oltárhoz, ahol először csak áldásban részesülnek, később a szülővel egyetértésben úrvacsorát is vehetnének az iskoláskorú gyerekek. Az úrvacsorát nem érteni kell, hanem Krisztus parancsa alapján cselekedni. Van erre példa más egyházban.

Mindez természetesen nem ma fog megvalósulni, de el kell indulni. Tessék gondolkodni további lépéseken, melyek a négy-ötvenezer lélekkel számláló népegyházi szervezetből, a múlt megszokásaiból a hitvalló egyház bizonyoságátételéhez vezetnek.

SZILAS ATTILA

Pünkösdvasárnap az általa öt évvel ezelőtt felszentelt pásztori templomban szolgált D. Szévik Imre. A felnőtteken kívül a gyermekek és az ifjúság tagjai is köszöntötték a nyugalmazzott püspököt. Ezután a Sámsonházán tartott istentiszteleten Juhász János több mint fél évszázados kántori szolgálatáért adtak hálát az Úrnak. Az ünnepet mindkét helyen gazdagította D. Szévik Imréné szólóéneke.

SZERETETVENDÉGSÉGRE...

Erdélyi Raffaello szelet

Hozzávalók a fehér tésztához: 5 tojásfehérje, 15 dkg kristálycukor, 15 dkg kókuszreszelék, 2 evőkanál rétesliszt, fél csomag sütőpor.

Hozzávalók a barna tésztához: 5 tojásfehérje, 15 dkg kristálycukor, 15 dkg darált dió, 3 evőkanál kakaópor, 2 evőkanál rétesliszt, fél csomag sütőpor.

Hozzávalók a krémhez: 10 tojássárgája, 20 dkg kristálycukor, 1 csomag vaníliás cukor, 1 csomag főzni való vaníliás pudingpor, 3 dl tej, 25 dkg Rama margarin. A díszítéshez kókusz- vagy csokoládéreszelék.

Elkészítés: először a fehér tésztát készítjük el. Ehhez kemény habbá verjük a tojásfehérjét, majd beleszórjuk a cukrot. Végül hozzákeverjük a kókuszreszeléket, a lisztet és a sütőport. Egy nagy tepsi kibélelünk sütőpapírral, előlegeltett sütőben, közepes lángon körülbelül 15 perc alatt megsütjük a tésztát. A barna tészta elkészítéséhez felferjük a tojásfehérjét, majd beleszórjuk a cukrot. Végül hozzákeverjük a diót, a kakaóport, a lisztet és a sütőport. Ugyanúgy sütjük meg, mint a fehér tésztát.

A sütemény összeállításánál a krém nagyobb részét a kókuszos tésztára kenjük. Erre kerül a barna tészta, amelyet megkenünk a maradék krémmel. A tetejét meghintjük kókusz- vagy csokoládéreszelékkel.

HIRDETÉS

Az összegyűlekezés napja

A Csillaghegy-Békaörsi Evangélikus Egyházközség szeretettel hívja híveit és barátait június 18-án az összegyűlekezés napjára a békaörsi evangélikus templomba (1038 Budapest, Mező u. 12.; tel.: 1/368-6118). 10 órakor az istentiszteleten Takácsné Kováczházi Zelma prédikál. Délben ebédre látjuk vendégül a jelenlévőket. Délután 14 órától vidám kerti mulatságot rendezünk Szent Iván napja előtt színész és zenész vendégeink közreműködésével. 16 órakor a vecsernyén Nánai László Endre szolgálat.

HIRDETÉS

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik a 2004. évi adójuk 1%-át alapítványunknak ajánlották fel. Az ily módon érkezett 250 670 Ft-ot a debreceni evangélikus templom új orgonájának megépítésére használjuk fel.

A Harangszóért Alapítvány kuratóriuma, Debrecen

BÉRES Az egészséges emberért

Nyár?

A naptár már júniust mutat, de az időjárás nem nagyon akarja követni a kalendáriumot. Inkább márciusra hasonlít az idő. Hideg van, a nap hol elbújik, hol felbukkan, és gyakran esik az eső. A lakásokban már leállították a fűtést, ezért sok helyen az otthonokban is hűvös van.

A napfény és a meleg hiányát a természet is megsínyli. Nem találjuk a piacokon a megszokott tavaszi zöldségeket és gyümölcsöket. Vagy ha igen, azok még mindig csak a melegházban termesztettek, így nem tartalmazzák azokat a vitaminokat, nyomelemeket és ásványi anyagokat, amelyeket szervezetünk ilyenkor, a hosszú tél után igényelne.

A szokatlan időjárásban pedig szokatlanul viselkedik a szervezetünk is. Sokszor nem is tudjuk, hogy meleg vagy hideg, ezért mostanában az átlagosnál többen szenvednek a náthától, megfázásos tünetektől. Vannak, akik valamilyen súlyosabb vírusos megbetegedést kapnak el, köhögnek, magas lázuk van, leverték, és szinte mozdulni sem tudnak.

Miért lehet mindez? Mindannyian tudjuk, hogy a tél után az immunrendszerünk legyengül, vitamin- és ásványianyag-

raktáraink kiürülnek, így fogékonyabbá válunk mindenféle megbetegedésre. Aztán tavasszal a jó idő megérkezével egyre több lehetőségünk van a megfelelő mennyiségű zöldség és gyümölcs fogyasztására, szervezetünk tartalékainak feltöltésére. Sajnos azonban ez most sokunknál elmaradt, arról nem is beszélve, hogy a hűvös kora tavaszt idéző időjárás is a betegségeknek kedvez.

Egészségünk megőrzésére azonban találhatunk megoldást. Immunrendszerünk megerősítésében nagy segítséget nyújthat a Béres Csepp, amely már több évtizede bevált magyar készítmény. A Béres Csepp olyan arányban tartalmaz ásványi anyagokat és nyomelemeket, ahogy azt a szervezet igényli, így hozzájárul szervezetünk ideális működéséhez, immunrendszerünk megerősítéséhez. A tapasztalatok szerint a Béres Cseppet az optimális hatás kialakulásának érdekében a megfelelő adagban, 6 hétig kúraszerűen kell szedni.

Napi 2x20 Béres Csepp és a felszívódásához nélkülözhetetlen C-vitamin szedésével megerősíthetjük immunrendszerünket, hogy ha megérkezik az igazi meleg idő, élvezhessük a nyár minden örömeit.

A Béres Csepp® vény nélkül kapható roboráló gyógyszer.

A kockázatokról és a mellékhatásokról olvassa el a betegtájékoztatót, vagy kérdezze meg kezelőorvosát, gyógyszerészét.

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK, ESEMÉNYEK

Zulauf Henrikre, a Fébé Evangélikus Diakonissza Egyesület egykori lelkészére emlékezünk halálának 50. évfordulója alkalmából a Farkasréti temetőben június 17-én, szombaton 16 órakor. Találkozás háromnegyed négykor a temető főbejáratánál.

Következő számunkban:
Bemutatjuk
a Déli Egyházkerület
hűségérmeseit

Evangélikus

Szeretettel tájékoztatjuk gyülekezeteinket, hogy a Szentháromság ünnepe utáni második vasárnap (június 25.) offertórium a nyugdíjas lelkészek, lelkészözvegyek és -árvák támogatását szolgálja. Kérjük, adakozó szeretettel segítsék az ügyet.

A héten következő gyülekezetekért imádkozunk: Bakonyszentlászló (vasárnap); Pétfürdő-Berhida (hétfő); Sopron (kedd); Terény (szerda); Csömör (csütörtök); Gyón (péntek); Györköny-Bikács (szombat).

A Lutheránus Megújulás által szervezett imazogalom

Meghívó

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem június 17-én, szombaton 10.30-kor tartja tanévzáró istentiszteletét és ünnepi ülését a budapest-zuglói evangélikus templomban (Bp. XIV., Lőcsei út 32.). Az istentisztelet igehirdetői szolgálatát dr. Reuss András professzor végzi.

Az ünnepi ülés rendje: megnyitás; rektori beszéd; diplomaosztás; Joób Máté és Orosz Gábor Viktor doktorra avatása; jubilánsok köszöntése. Orgonán közreműködik dr. Finta Gergely; az egyetem énekkarát Csorba István, a fúvószenekart Johann Gyula vezényli.

Az offertórium a Dr. Sólyom Jenő Alapítvány javát szolgálja.

DR. SZABÓ LAJOS rektor

Szeretettel hívom Önt és kedves családját a monori evangélikus templomban június 24-én, szombaton 15 órakor kezdődő ünnepi istentiszteletre, amelyen dr. Fabiny Tamás püspök lelkészé avat.

KOVÁCS ÁRON

HALÁLOZÁS

Mély megrendüléssel tudatjuk, hogy dr. Vető Lajosné született Folkusházy Zsuzsanna földi életének 91. évében csedenesen elhunyt. Földi maradványait június 24-én 11 órakor helyezték örök nyugalomra Budapesten, a Bocskai úti evangélikus templom kolumbáriumában.

A gyászoló család

Evangélikus istentisztelet a Duna Televízióban

A csömöri evangélikus templomból közvetít istentiszteletet a Duna Tv felvételtől június 18-án, vasárnap 10 órai kezdettel. Igét hirdeti Solyomár Péter lelkész.

Tájékoztató a Győrből közvetített rádiós istentiszteletről

Pünkösdi ünnepén a győri istentisztelet közvetítésében sajnálatos technikai probléma adódott. A közvetítővonal hibájából csupán a gyülekezeti fő énektől kezdve volt hallható az adás. A Magyar Rádió közvetítőkocsijában azonban rögzítették a teljes istentiszteletet, így a kórus által énekelt zsoltárt is, melyet a gyülekezet és a kórus által felváltva énekelt fő énekkel együtt hallhatunk majd egyházunk következő félórájában június 19-én 13.30-tól a Kossuth adón. Ugyanakkor a Magyar Rádió honlapján megtalálható a teljes istentisztelet hanganyaga. Ezúton is kérjük hallgatóink megértését.

NAGY LÁSZLÓ szerkesztő

APRÓHIRDETÉS

Templomok, templomtornyok, villámvédelmi rendszerek tatarozása, újjak építése. Megkeresésre referencialistát küldünk. Bede László építőipari vállalkozó. 6000 Kecskemét, Győzelem u. 6. Tel.: 30/943-5089.

Harminkét éves evangélikus hölgy keresi társát házasság reményében. SMS: 20/495-3587.

A Kaposvár melletti gálósai idők otthonában férőhelyek lekötethők. Tel./fax: 1/787-1597; 20/771-6101; www.galofa-termal.hu.

Résztevőket keresünk a július 7. és 14. között Kisecseten, egy Nógrád megyei, festői szépségű faluban megrendezendő fafaragó, hitoktató és környezetvédő táborba. A részvételi díj 22 000 Ft, amely minden költséget tartalmaz, beleértve a szállást, az étkezést és az oktatást is. Az érdeklődők Móríz Gábornál jelentkezhetnek a 30/495-9862-es telefonszámon június 30-ig.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Fordítsa feléd orcáját az Úr, és adjon neked békességet! 4Móz 6,26 (Jn 5,8–9a; Lk 16,19–31; 1Jn 4,16b–21; Zsolt 130) „Az Úr áldjon meg és őrizzen meg téged! Az Úr világosítsa meg az ő arcát terajad, és könyörüljön rajtad! Az Úr fordítsa az ő arcát tefeléd, és adjon neked békességet! Ámen.” Az ároni áldás, amelyből mai igénk származik, a lelkész szájából hangzik el az istentisztelet végén, áldó mozdulattal kísérvé. Ezekkel a szavakkal bocsátanak minket útra. Isten felénk fordított arca nem költői kép, nem a képzeletünk műve kell, hogy legyen: Jézus az, akiben Isten felénk fordult, és megáld, megőriz, megvilágosít minket, megkönyörül rajtunk, s mindezek által és ezekben bűnbocsánattal ajándékoz meg bennünket. Ez az Istennel, emberrel, önmagunkkal való békesség titka. Legyen Isten áldása az előttünk álló héten is.

Hétfő

Uram, te voltál hajlékunk nemzedékről nemzedékre. Mielőtt hegyek születtek, mielőtt a föld és a világ létrejött, öröktől fogva mindörökké vagy te, ó Isten! Zsolt 90,1b–2 (1Jn 1,2; Lk 10,1–9/10–15/16; Ef 3,1–13) Nem vagyunk „hajléktalanok” ebben a világban, a számtalan félelmetesnek tűnő, hatalmas, kiismerhetetlen teremtettségben! Kezdet és vég, tér és idő korlátait azonban nem győzhetjük le, és ez a tudat szorongást kelt bennünk. Ám az, akinek hatalma van mindezek felett, aki örökkévaló, közösséget vállalt velünk. Velünk, akiknek kezei közül csak kihullanak a percek. Üres, semmit markoló kezünket atyai kezébe fogta. Így vezet nemzedékről nemzedékre, és szemünket az örök felé nyitja.

Kedd

Aki könyörül a szegényen, az dicsőíti az Istent. Péld 14,31 (Lk 14,23; Jer 36,1–6/7–9/10,21–24,27–31; Ef 3,14–21) Személyi jövedelemadónk 1%-ának felajánlása végett számtalan alapítvány, civil szervezet kérte a segítségünket. Nézzem a hirdetéseket... Megdöbbentő, hogy mennyi emberi nyomorúság, testi-lelki szenvedés vár gyógyításra, amelyhez eszköz lehet a pénz – de ez persze korántsem minden. S akkor még ott az állatvilág, a természet is, amely szintén odaadással, önzetlen segítségre szorul. A keresztyén ember ezt reklámok nélkül, a kampány elmúltával is éllete programjává kell, hogy tegye! Nyitott szemmel járva a világban ezer jelét adhatnánk Isten iránti hála- és szeretetünknek! S nem csak azért, mert technikailag olyan egyszerű dolog a felajánlás, no meg az adóból is sok minden leírható...

Szerda

Nem vet el örökre az Úr. Még ha megszorított is, irgalmaz, mert nagyon szeret. JerSir 3,31–32 (1Pt 5,10; 1Thessz 2,1–8/9–12; Ef 4,1–6) A szülő nagyon szomorúan hallgatja gyermeke sírását. Akkor is, ha az a gyerek rettenetesen rossz volt, és szigorú büntetést érdemel. De a szeretet, a megszánás minden szülő szívében ott él. Mennyivel inkább fáj Istennek látnia vétkes, büntetést érdemlő, de egymagában teljesen tehetetlen gyermeket: téged, engem. Az Úristen üdvözítő akarata végérvényesen és visszavonhatatlanul nyilvánvalóvá lett! Már nem ígéret, hanem valóság. A tékozló fiú előtt nem bezárul az ajtó (ahogyan megérdemelné), hanem atyai ölelés fogadja őt.

Csütörtök

A Lélek gyümölcse pedig: szeretet, öröm, békesség, türelem, szívesség, jóság, hűség, szelídség, önmegtartóztatás. Gal 5,22–23a (Neh 12,43; Jn 21,15–19; Ef 4,7–13) Kevéssel pünkösdi után nezzünk a Lélek ajándékaira! Emeljük ki mára ezt: türelem. Olyan kevés türelmes emberrel találkozom, s magam is látom, érzem, hogy sokszor mennyire türelmetlen vagyok. Szememre vetik hát – jogosan! – hozzám hasonlóan türelmetlen emberek... Baj ez, szabadulnánk tőle, hiszen nemcsak mi szenvedünk a türelmetlenség miatt, hanem a környezetünket is hergeljük, idegesítjük vele. Mindent azonnal akaró, önző életünkben ajándék, ha megtanulunk várni.

Péntek

Megkereshettek volna, de nem kérdeztek, megtalálhattak volna, de nem kerestek. Ézs 65,1a (Ap-Csel 9,15; Lk 22,24–30; Ef 4,14–16) „Jézus a válasz.” „De mi a kérdés?” – íme graffiti nyelven kifejezve egy igazság. Nevezetesen hogy nem elegendő kérdezni, jól kell tudni kérdezni. Aki nem kérdez, az mindent tud. Aki nem keres, annak mindene megvan. A nem kérdező világa teljes, kerek egész. A kérdés: életjel. Kommunikáció, a másik iránti nyitottság, a feleletre való vágy. Kíváncsiság, bizalom vagy éppen kétely. Gazdagodásra, többet mutatott igény. Isten várja kérdéseinket. Orcáját már nem rejti el a kereső elől: Jézus Krisztusban feleletté lett.

Szombat

Mikor azt gondoltam, hogy roskad a lábam, szereteted, Uram, támogatott engem. Zsolt 94,18 (Ef 2,4–5; Lk 1,57–67/68–75/76–80; Ef 4,17–24) Az élet: út. Jelek: lábnymok a tengerparti homokban. Mindig két pár, egymás mellett... Kivéve akkor, amikor a legsúlyosabb terhet kellett viselni. Csak egy pár lábnymot látok. Miért? Mégis elhagyott, pedig azt ígérte, a világ végezetéig velem marad?! „Azokon a nehéz napokon át / Azért látod csak egy pár láb nyomát, / Mert a legsúlyosabb próbák alatt / Téged vállamon hordoztálak!” (Ismeretlen szerző, ford.: Túrmezei Erzsébet)

■ KÓHÁTI DOROTTYA

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból június 18-tól június 25-ig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
<p>8.25 / Kossuth rádió Édes anyanyelvünk (5') 9.05 / m2 Örömhír. Az evangélikus egyház műsora (ism.) (26') 10.00 / Duna Tv Evangélikus istentisztelet közvetítése Csömörről. Igét hirdeti Solyomár Péter lelkész. (60') 12.05 / Duna Tv Élő egyház (26') 15.22 / Bartók rádió Beszélgetés az egyházzeneről Búcsújárás és zarándoklat 2. rész (38') 14.50 / mtv Örömhír. A református egyház műsora (26') 20.00 / PAX (premier) Mi a helyzet... a vallással? 4. rész (45')</p>	<p>5.25 / mtv és m2 A Hajnali gondolatok mai adásában Balicza Iván evangélikus lelkészt hallhatjuk. 13.30 / Kossuth rádió Erős vár a mi Istenünk! Az evangélikus egyház félórájában többek között hangképes beszámolót hallhatunk a bakonyicsernyei missziói napról. Az műsor emellett interjúkkal, missziói percekkel és lelki útvalóval jelentkezik. 19.16 / Bartók rádió Barátságos bölcsességek Kiss Ulrich PR-szakértő, jezsuita szerzetes (30') 23.30 / m2 Záróra. Kétszázötven éve született Mozart (46')</p>	<p>8.30 / Duna Tv Isten kezében Ha majd a „hidak” felépülnek... (ism.) (26') 13.30 / Kossuth rádió Tanúim lesztek! A római katolikus egyház félórája 16.00 / mtv Sándor bácsi, a lelkész Berezki Sándor (20') 20.17 / Bartók rádió Teleobjektív – Tomka Szászky János és az első magyar történelmi atlasz. A 18. században élt tudós Jénában végezte tanulmányait, majd Győrben lett evangélikus lelkész és tanár, később Pozsonyban az evangélikus líceum tanára, majd rektora volt. (15')</p>	<p>9.00 / m2 Válaszd a tudást! Benne: A Tízparancsolat – ma 10/10. rész: Ne kívánd a te felebarátod házáat! (45') 11.20 / Kossuth rádió Beszélni nehéz! (15') 13.30 / Kossuth rádió „Tebenned bíztunk eleitől fogva...” A református egyház félórája 14.00 / Duna Tv Navigátor. Szerelmes földrajz (ism.) Szörényi Levente (30') 14.25 / PAX Fejzetek a magyar kereszténység történetéből 2. rész: Pálosok (25') 16.25 / mtv Református ifjúsági műsor (5') 21.00 / PAX (premier) Vox Nova 2006 (61')</p>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
<p>8.30 / Duna Tv Élő egyház (ism.) (26') 14.00 / Duna Tv Navigátor A nemzet könyvtárának kincsei Sylvester János Újszövetségfordítása (magyar ismeretterjesztő sorozat, 2003) (7') 20.00 / Duna Tv A szeretet hálójában (ausztrál játékfilm, 1983) (109') 21.05 / PAX (premier) A szeretet útján Portréfilm Jáki Sándor Teodórról (52') 21.30 / Duna II. Autonómia Özönvíz (lengyel játékfilm, 1973) 2/1. rész (154')</p>	<p>10.25 / Duna Tv Mindentudás Egyeteme Tombor Antal: Mi van a konnektor mögött? (59') 14.30 / PAX Fejzetek a magyar kereszténység történetéből 4. rész: Bencések (27') 18.05 / Petőfi rádió Gospelék és spirituálék feketén-fehéren Benne: előzetes a 6. Szélerőzsa országos evangélikus találkozóóról (55') 20.00 / PAX (premier) Mit ér az ember, ha... etológus? Csányi Vilmos 21.30 / Duna II. Autonómia Özönvíz (lengyel játékfilm, 1973) 2/2. rész (133')</p>	<p>7.00 / Rádió C (FM 88,8) Evangélikus félóra Csapó Krisztián vezetésével 12.05 / Duna Tv Isten kezében. A család és az Alkotmány (26') 13.40 / PAX Séta az arany utcákon (dokumentumfilm) (51') Séta az ukrainai Kárpátalján, ahol magyar anyanyelvű cigány emberek mérhetetlen nélkülözésben a falvak és városok szélén, a településekről kiszorulva szeméttelpeken, cigánytáborokban tengődnek. (51') 17.50 / Duna II. Autonómia A nemzet könyvtárának kincsei Svájci atlasz 1548-ból (magyar ismeretterjesztő film, 2003) (7')</p>	<p>5.25 / mtv és m2 A Hajnali gondolatok mai adásában Balicza Iván evangélikus lelkészt hallhatjuk. 10.00 / mtv Református világtalálkozó, nyitó istentisztelet. Közvetítés Kaposvárról. Igét hirdeti dr. Márkus Mihály püspök. (60') 12.05 / Duna Tv Élő egyház (26') 13.00 / Duna Tv Liliomfi (színházi közvetítés) Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulata (109') 15.04 / Kossuth rádió Kard és kereszt (31') 20.00 / tv2 Forrest Gump (amerikai film, 1994) (136')</p>

Evangélikus Élet

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HETILAPJA

E-mail: evelet@lutheran.hu
EvÉlet on-line: www.evelet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195. Szerkesztőségi titkár: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztők: Györi Virág vez. szerk. (virag.gyori@lutheran.hu), Dobszoni Sándor (sandro.dobszoni@lutheran.hu). Korrektor: Huszár Mariann (mariann.huszar@lutheran.hu). Tervező-szerkesztő: Nagy Bence (bence.nagy@lutheran.hu). Főmunkatárs: Gazdag Zsuzsanna (zsuzsa.gazdag@lutheran.hu)

Rovatvezetők: Bogdányi Gábor – EvÉlet OnLine (gabor.bogdanyi@lutheran.hu), dr. Ecsedi Zsuzsanna – Cantate (ezsu@lutheran.hu), Kende K. Péter – Oratio Oecumenica (peter.kende@lutheran.hu), Kóháti Dorottya – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu)

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1282; 20/824-5518, fax: 486-1229. Felelős kiadó: Kende K. Péter (peter.kende@lutheran.hu)

Nyomdai előállítás: Szikra Lapnyomda Rt. Felelős vezető: Máthé Sándor vezérigazgató E-mail: szikra.kervigh@szikralapnyomda.hu

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön negyed évre 2145 Ft, fél évre 4290 Ft, egy évre 8580 Ft, szomszédos országba egy évre 29 000 Ft (116 euró), egyéb külföldi országba egy évre 33 800 Ft (135 euró).

Csak a minden hónap 16-ig beérkező lemondások tudjuk az azt követő hónap elsőjével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.

Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzáratok kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.